

Rozprawa doktorska - część II artystyczna

Monika Jenowein-Patyczek

Identyfikacja artystyczna mostów w Gdańsku

Metafizyka kolorów i Czwórnia w metodzie doboru barw.

AKADEMIA
SZTUK
PIĘKNYCH
W GDAŃSKU

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

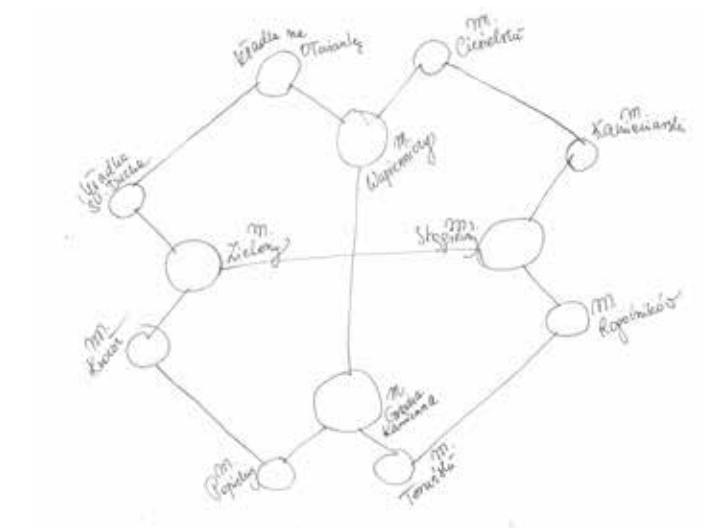
Gdańsk 2023

Monika Jenowein-Patyczek

Identyfikacja artystyczna mostów w Gdańsku

Metafizyka kolorów i Czwórnica w metodzie doboru barw.

ROZPRAWA DOKTORSKA / CZĘŚĆ II ARTYSTYCZNA

Promotor: prof. ASP dr hab. Adriana Majdzińska

Wydział Rzeźby i Intermediów, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Polska

Promotor pomocniczy: Prof. Docent Cristina Boeri

Wydział Wzornictwa, Politecnico di Milano, Mediolan, Włochy

Opracowanie graficzne: Monika Jenowein-Patyczek i Edyta Majewska-Rosińska
Redakcja: Jacek Foromański

AKADEMIA
SZTUK
PIĘKNYCH
W GDAŃSKU

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku,

Gdańsk, styczeń 2023

SPIS TREŚCI

Abstrakt.... s. 6

Koncepcja s. 8

Nazwa: Identyfikacja artystyczna mostów s. 10

Nazwa: Mostelles s. 12

Forma s. 14

Grafika s. 16

Treść s. 20

Metafizyka koloru s. 22

Kolor badania ... s. 24

Nazwa: Czwórnia w metodzie doboru barw.... s. 26

Podsumowanie tezy.... s. 30

Wybór 12 mostów w Gdańsku s. 32

Cykl 12 Mostellesów ... s.34

Cykl 12 Mostellesów

1 Mostelles Wapienniczy s. 36

2 Mostelles Kładka na Ołowiankę s. 42

3 Mostelles Most Ciesielski s. 48

4 Mostelles Kamieniarski / Szafarski s. 54

5 Mostelles Kładka Świ. Ducha s. 60

6 Mostelles Most Zielony s. 66

7 Mostelles Stągiewny s. 72

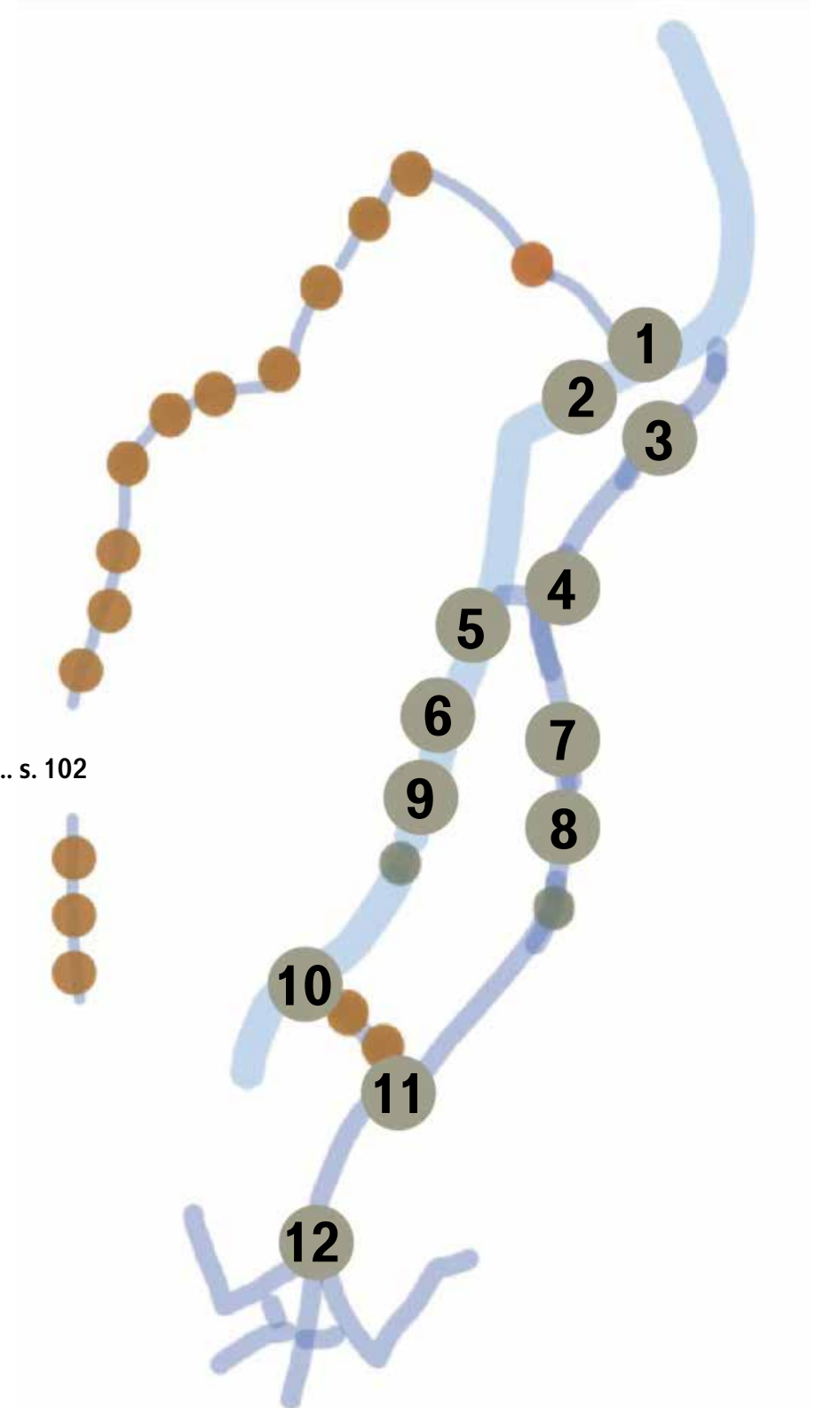
8 Mostelles Rogoźników / Na Szopy s. 78

9 Mostelles Krowi s. 84

10 Mostelles Popielny s. 90

11 Mostelles Toruński s. 96

12 Mostelles Grodza / Śluza / Kamienna s. 102

ABSTRAKT

Identyfikacja artystyczna mostów jest moją autorską koncepcją mającą na celu uwydatnienie znaczenia mostów w przestrzeni publicznej, a opracowana przeze mnie **Czwórnia w meto-dzie doboru barw** stała się spoiwem spaja-jącym poszczególne elementy budowania tej identyfikacji, takie jak forma, grafika i treść. Dziełem artystycznym, w którym tę metodę zastosowałam, wdrożyłam w praktyce, jest dwanaście form przestrzennych nazwanych przeze mnie **Mostellesami**.

Identyfikacji wizualnej i zasady jej projekto-wania, użyłam jako podstawy do stworzenia nowej koncepcji, którą nazwałam *identyfikacją artystyczną*. Chcąc dać widzom sposobność rozumienia, uważności i skupienia, zauwa-żyłam, że pojęcie identyfikacja wizualna było dla mnie zbyt wąskie, ponieważ chciałam ukazać przechodniom również aspekty ontologiczne i potencjalne danego obiektu i stworzyć z tego połączenia formę otwartą, z której będą mogli korzystać odbiorcy nie tylko w Gdańsku, ale i w innych miastach na świecie. Dlatego pracę nad *identyfikacją artystyczną* uzupełniłam również o ideę koncepcji projektowania społecznego i odpowiedzialnego.

Zatem początkiem moich badań był posta-wienie i zdefiniowanie problemu, na który nie było rozwiązania nawet w teorii, ponieważ nie było wcześniej takiej inicjatywy lub potrzeby, a następnie – podporządkowanie się ontolo-gicznie „rzeczy samej” mostu i koloru.

Później krok po kroku „przeanalizowałam zaczenie mostu w różnych dyscyplinach nauki i sztuki” i aby je połączyć między innymi wykorzystywałam „metafizykę koloru” do stwo-rzenia dwunastu obiektów artystycznych – **Mostellesów**.

Aby przeprowadzić identyfikację artystyczną, oparłam się częściowo na metodach iden-tyfikacji wizualnej. Przeprowadziłam badania kolorystyczne przy użyciu klasycznych mier-ników koloru, wzorników, kolorymetrów i spektrofotometrów. Następnie określiłam formę. Kolejnym etapem było określenie z jakiego materiału ma być wykonana. Ważny był też dla mnie klucz jakim posłużę się aby przedstawić charakterystykę każdego z mostów, chcąc dać odbiorcom sposobność rozumienia, uważności i skupienia nad tym co napotkają na mostach. Ważne dla mnie było stwo-żenie spójnej koncepcji artystycznej opartej o spójny system zarówno symboli jak i znaczeń. Identyfikacja graficzna czy wizualna była więc dla mnie w tym wypadku zbyt wąska, chciałam pokazać odbiorcom również aspekty filozo-ficzne i społeczne.

Przez cały czas badań nad tym projektem przyświecały mi słowa jednego z przedsta-wicieli hermeneutyki w filozofii współczesnej Martina Heideggera „Jako rozumienie jeste-stwo projektuje swoje bycie na możliwości. (...) Projektowanie rozumienia ma własną możliwość wykształcania się. Wykształcenie rozumienia nazywamy wykładnią. (...) Projektowanie rozu-mienia otwiera byt na jego możliwości.”

Na koniec, aby w największym skrócie wytłu-maczyć, co ja właściwie rozumiem poprzez identyfikację artystyczną mostów, użyję słowa „wykładnia” i wyjaśnienie Heideggera dokładnie opisuje to, co chciałabym przekazać w mojej pracy. Znaczenie „wykładni” „do-kładnie „interpretuję w rozdziale filozoficznym.

Ilustracje obok przedstawiają projekty graficzne w jednej z faz rojetowania.

Mostelles garfika 2

Mostelles garfika 3

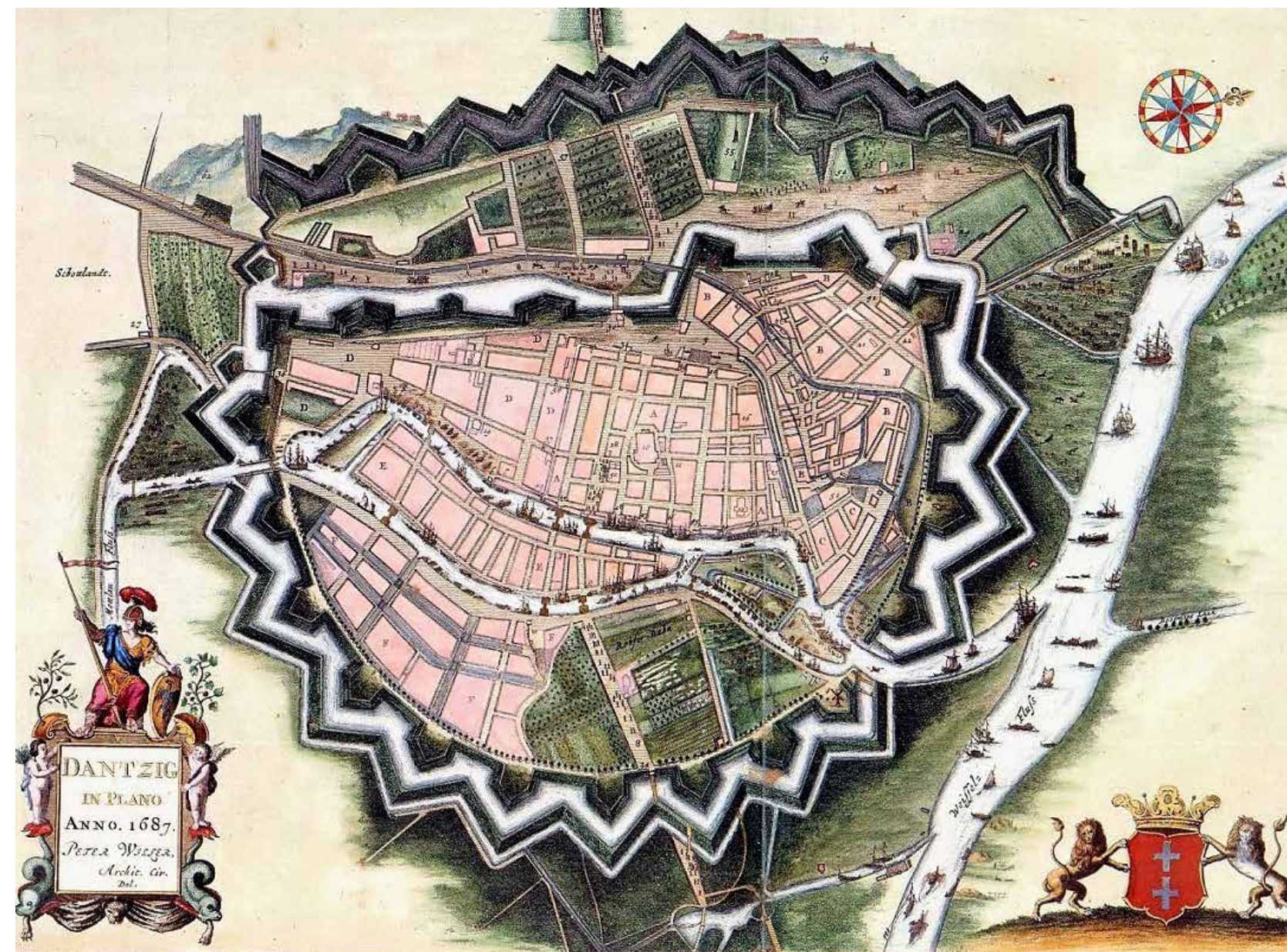
Mostelles garfika 1

Mostelles garfika 4

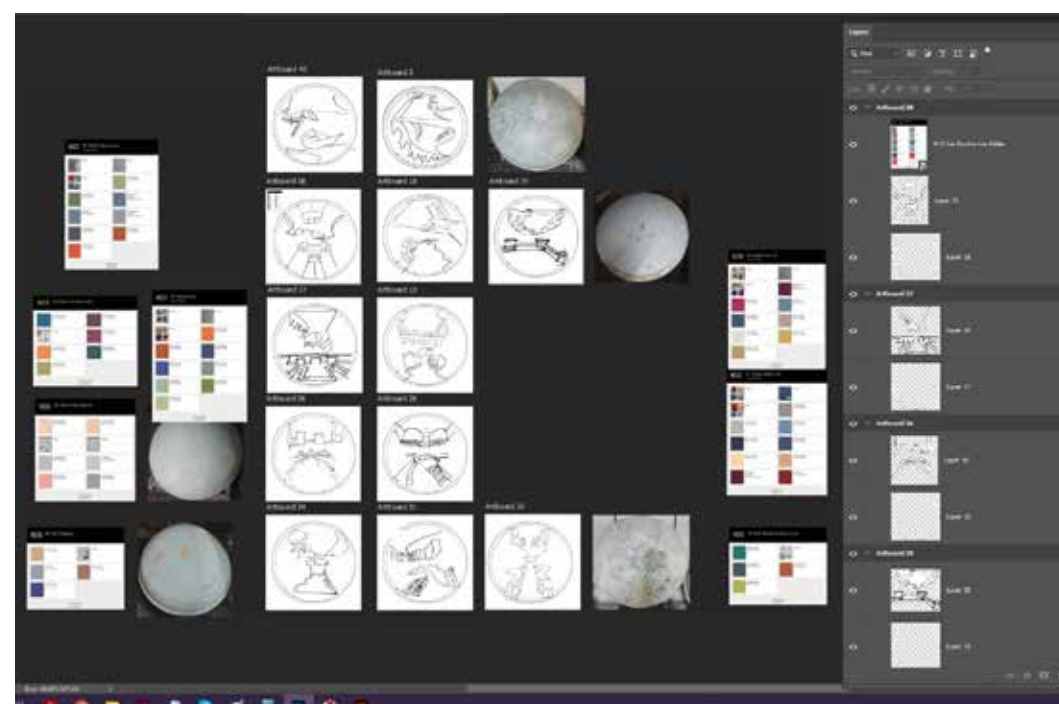
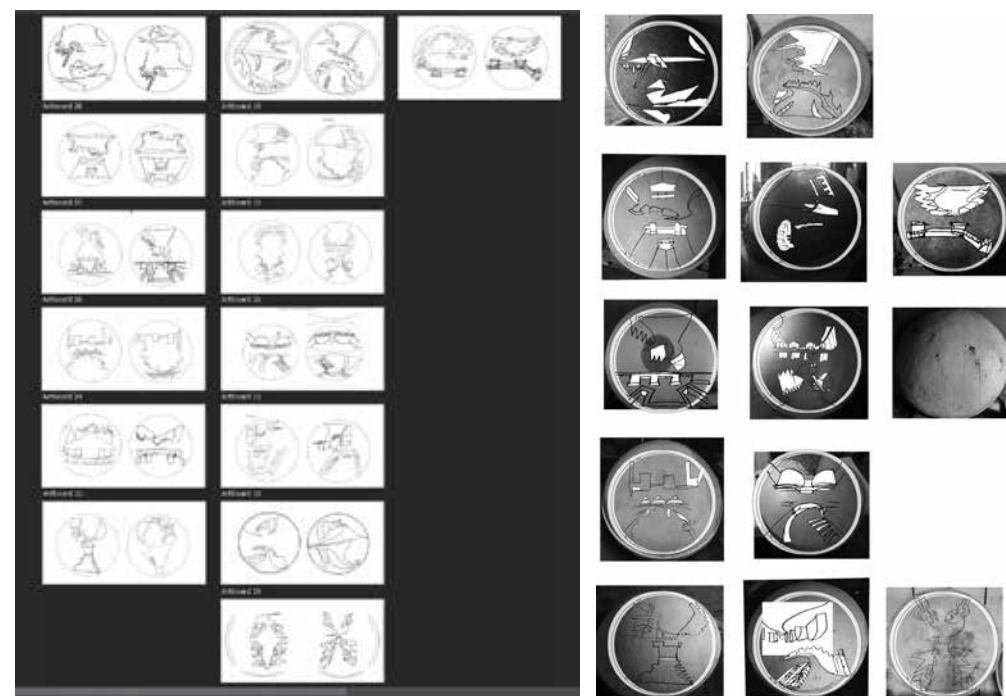
Mostelles garfika 5

Mapka źródło: ilustracja stara mapa Gdańska 1687 r., plan miasta z kronik architekta miasta Petera Willera, panorama miasta widziana od północy.

Temat mostów nurtował mnie już na długo przed rozpoczęciem studiów doktoranckich – przede wszystkim ich zaniedbanie, brak uznania jako miejsc wyjątkowych, którym należy się szczególny rodzaj zauważenia, refleksji i opieki, nie tylko jako oczywisty element nośny, obiekt komunikacji pieszej i miejskiej oraz fragment koncepcji urbanistycznej. Dostępność mostu i jego funkcjonalność nie są już postrzegane jako dobrodziejstwo. Przejście „suchą nogą” przez rzekę jest dla nas normą. Mam wrażenie, że zgubiliśmy ich archetypiczny sens i poczucie wspólnego dobra, jakim one są i jeszcze mogą być. Mogą też dodatkowo stanowić impuls do refleksji. Refleksja, która jest niezbędna dla humanistycznego postrzegania świata, w tym wypadku może być wspólna, a zarazem neutralna. Zauważyłam, że obecnie refleksja na temat mostu w momencie jego przemierzania jest raczej nieobecna.

Zatem moim problemem badawczym jest ponowne zwrócenie uwagi na mosty jako miejsca liminalnego, transformującego, będącego metaforą i narzędziem w odbiorze codzienności i w kształtowaniu uważności. Dużym wyzwaniem jest przy tym opracowanie metody, która w artystyczny sposób pozwala zinterpretować każdy z nich.

Ilustracja pokazuje wstępne szkice – planowanie rozmieszczenia poszczególnej wielkości obiektów w odniesieniu do rozmiarów mostów i treści jaką chciałam przekazać.

Na początku mojej drogi do złożenia tej pracy doktorskiej zobowiązałam się poprzez tytuł do stworzenia *Identyfikacji artystycznej mostów*, a tym samym do wpłynięcia na polepszenie statusu i znaczenia tych obiektów, a także do ukazania ich wielkiego potencjału. Mam wrażenie, że praca nad koncepcją *identyfikacji artystycznej* oraz stworzenie odpowiadającej jej części artystycznej przyczyniła się zwiększenia mojego rozwoju w sferze psychicznej, mentalnej i kulturowej na bazie metafory „przejścia” – i może również podobnie wpłynąć na odbiorców. Nie wiedziałam, że wchodząc na ten most, w rzeczywistości przejdę przez klasyczny rytuał przejścia ze wszystkimi jego etapami i ich konsekwencjami.

Podczas długich poszukiwań badałam Gdańsk z różnych stron, jego historię, zmieniającą się wizualną formę i kolorystykę. Ponieważ prowadziłam zajęcia i warsztaty z zakresu koloru, badałam również wpływ koloru w architekturze i przestrzeni na odbiorcę.

Postanowiłam jednak tych badań nie odnosić w całości do mojej pracy artystycznej, ale wykorzystać w dydaktyce i działaniach ze studentami. Mam nadzieję, że ta wiedza pozwoli mi zintensyfikować działalność artystyczną oraz w następstwie rozwinąć także metody dydaktyczne, które udoskonalałam bezpośrednio w pracy ze studentami.

Jako nauczyciel akademicki wykładający przedmiot „Wiedzę o kolorze” i zdający sobie sprawę z tego, jaki wpływ ma kolor na percepcję i psychologię zachowań ludzkich, ciągle mam nadzieję, że tego typu działania kolorystyczne znajdą swoje miejsce w edukacji.

Przedstawione rysunki i projekty – to szczątkowy wizualny zapis trudnego, ale i fascynującego wyzwania – nieustannego poruszania się po terenie kompletnie nieznanym, wyzwającym nieokreślone intuicyjne działania, a także dokonywania wyborów, które w następstwie wymuszają kolejne pytania i decyzje: w jakiej dziedzinie artystycznej będę się poruszać, w jakim materiale będę pracować, jaką technologię zastosuję i czy założenia wynikające z teorii sprawdzą się w praktyce. Z pomocą przyszły mi filozoficzne rozważania na temat „istoty rzeczy” – mostu i koloru.

NAZWA „IDENTYFIKACJA ARTYSTYCZNA MOSTÓW”

Nazwa czy określenie *Identyfikacja artystyczna mostów* do tej pory nie zaistniała, stworzyłam je na potrzeby mojego projektu, ponieważ tak jak wspomniałam w tezie ani problem, ani wyartykułowana ku temu potrzeba wcześniej nie zaistniała. Aby przeprowadzić identyfikację artystyczną, oparłam się częściowo na metodach identyfikacji wizualnej. Przeprowadziłam badania kolorystyczne przy użyciu klasycznych mierników koloru: wzorników, kolorymetrów i spektrofotometrów. Następnie określiłam formę. Kolejnym etapem było określenie, z jakiego materiału ma być wykonana. Ważny był też dla mnie klucz, jakim się posłużę, aby przedstawić charakterystykę każdego z mostów, chcąc dać odbiorcom sposobność rozumienia, uważności i skupienia na tym, co napotkają na mostach. Ważne dla mnie było stworzenie spójnej koncepcji artystycznej opartej o uporządkowany system zarówno symboli, jak i znaczeń. Obszar identyfikacji wizualnej, graficznej był więc dla mnie zbyt wąski, chciałam pokazać odbiorcom również aspekty filozoficzne, symboliczne i nadane znaczenie.

Podczas pracy nad *Identyfikacją artystyczną mostów* oparłam się też o ideę projektowania społecznego oraz odpowiedzialnego i zamaryłam, aby w przyszłości metody, które opracuję, będą mogły być wykorzystane również przez innych twórców w innych miejscach na świecie.

„Jako rozumienie jestestwo projektuje swoje bycie na *możliwości*. (...) Projektowanie rozumienia ma własną możliwość wykształcania się. Wykształcenie rozumienia nazywamy wykładnią.”

Znaczenie „wykładni” w rozumieniu Heideggera opisałam w rozdziale filozoficznym a także chciałam zacytować fragment z ostatniego, jeszcze nieopublikowanego artykułu prof. Aleksandry Pawliszyn z 2023 roku na temat książki *Bycie i Czas Martina Heideggera* z 1927 roku, zatytułowanego *Bycie Dasein a ożywca prestruktura wykładni rozumienia*, w którym autorka wyjaśnia: „Jestestwo ujęte przez Heideggera jako rozumienie projektuje swoje bycie na możliwości, co okazuje się również jego pewną możliwością bycia... Rozumienie we własnej możliwości wykształcania się – wykładni, rozumiejąco przyswajają sobie to, co przez nie rozumiane; wykładnia więc, która ma swe ugruntowanie w rozumieniu, polega na opracowaniu możliwości zaprojektowanych przez rozumienie”.

Jako że łączę w swojej pracy trzy wątki; sztukę projektowanie społeczne i filozofię, buduję nowe związki pomiędzy tymi dziedzinami. Nowe połączenia społeczne odnoszą się też do osób, które związane są z moją pracą dokorską. Do współpracy zaprosiłam trzy osoby będące dla mnie autorytetami w wymienionych przeze mnie dziedzinach. Są to osoby, które wywarły na mnie największy wpływ, przedstawiciele artystów, projektantów i filozofów, jestem wdzięczna, że miałam przyjemność poznać je osobiście. Pociągnęła mnie twórczość moich promoterek, jakże innych, ponieważ są zupełnie odległe od siebie na wielu poziomach, działają jednak dla dobra społecznego. Jednakowo zajmując się istotnymi elementami naszej kultury, dążą do poprawy ludzkiego życia poprzez swoją twórczość, a ja staram się połączyć w mojej pracy ich podejście do tematów, którymi się zajmują.

TEMATYKA I TWÓRCZOŚĆ:

1. Prof. ASP dr hab. Adriana Majdzińska, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku – sztuka wizualna, rzeźby i projekty instalacji, w których najważniejsza jest harmonia formy i treści.

2. Prof. docent Christina Boeri, Politecnico di Milano / POLIMI – architektura i projektowanie społeczne, globalny projekt społeczny – Color Loci.

3. Prof. Aleksandra Pawliszyn, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku – filozofia, cykl filozoficznych publikacji i konferencji poświęconych roli filozofii w sztuce.

Aby konsekwentnie trzymać się „rzeczy samej” mostu i projektu *Identyfikacji artystycznej mostów* musiałam wejść odpowiednio w kolejne „kręgi rozumienia” owych trzech profesorek reprezentujących wymienione trzy dyscypliny.

To, jak może wyglądać *Identyfikacja artystyczna mostów*, mam nadzieję udało mi się w mojej kreacji artystycznej pokazać i przedstawić w poszczególnych punktach na kolejnych stronach tej rozprawy.

Ilustracja pokazuje końcowy plan i wykonanie Mostellesów w *Identyfikacji artystycznej mostów*.

NAZWA „MOSTELLES”

j. polski, l.poj. – **Mostelles**, l.mn. – **Mostellesy**
j.ang., l.poj. – **Mostelles**, l.mn. – **Mostelleses**

Mostelles jako nazwę nadałam stworzonym przeze mnie obiektom artystycznym, które są częścią większej części mojego projektu społecznych połączeń, a mianowicie **Identyfikacji artystycznej mostów**, którą szczegółowo omawiam w podrozdziale Nazwa **Identyfikacja artystyczna mostów**. **Mostelles** jest kompilacją dwóch słów, mającą wiele znaczeń, którą utworzyłam w toku rozważań i rozterek filologicznych – przede wszystkim pragnęłam, aby nazwa przypominała genezę tego obiektu, sugerowała przeznaczenie oraz formę i treść. Stąd w słowie **Mostelles** zestawienie wyrazów: **most** (jako geneza i przeznaczenie nazwy), oraz **roundelles**, **rondelles**, **teles**, **elles** (jako forma) i **tale**, **teller**, **telluric** (jako treść).

Słowo **Mostelles** jest fonetycznie nieskomplikowane do wymówienia również dla obcokrajowców, a jednocześnie zawiera w sobie rdzeń polski. Jego wymowa jest realizowana raczej bez zbędnych przeinaczeń, nie ma też niebezpieczeństwa skojarzenia z podobnie brzmiącym wyrazem oznaczającym w innych językach obcych coś niestosownego. Moje poszukiwania przeprowadziłam w języku polskim, angielskim, włoskim, francuskim, greckim i łacinie:

1. Słowo „most” – z j. polskiego: 1. «konstrukcja nadwodna łącząca brzegi rzeki, jeziora, zatoki itp., umożliwiając przedostanie się na drugi brzeg»; 2. «uczęszczana trasa lądowa, morska lub lotnicza»; 3. «to, co służy porozumieniu między ludźmi o odmiennych poglądach»

2. Słowo „most” – w j. angielskim: „najbardziej, najwięcej, najmocniej, wielu, większość”

3. Słowo „tell” – z j. angielskiego: „powiedzieć, mówić, opowiedzieć, opowiadać, wypowiedzieć, dostrzec, powierzyć, wypowiadać, wyróżniać, komunikować, odróżniać, podpowiedzieć, rozkazywać, nagadać, podpowiadać, kazać”

4. Słowo „telling” – z j. angielskiego: „skutecznie, znacząco, przekonująco, wymownie, solidny, celny, znamienity, trafny, przekonujący, ważki”

5. Słowo „teller” – z j. angielskiego: „narrator, opowiadacz, bazarz”

6. Słowo „tales” – z j. angielskiego: „baśń, bajka, opowieść, coś opowiedziane i tak przekazane pokoleniom”

7. Słowo „tele” – z j. starogreckiego τῆλε (têle) – „z dystansu, na odległość”

8. Słowo „telle / telles” – z j. francuskiego: „taki, taka”

9. Słowo „telluric” / „tellur” – z łaciny (stem tellūr-): „ziemia”

10. Słowo „telluric” – w j. angielskim: „ziemski, (planeta) podobna do Ziemi”

11. Słowo „telluryczne” – z j. polskiego: „(planety) podobne do Ziemi, planeta jest telluryczna, to znaczy ma powierzchnię złożoną przynajmniej częściowo ze stałego materiału krzemianowego, takiego jak skorupa ziemska.”

12. Słowo „rondelles” i „roundelles” – z j. angielskiego: „tarcze, okrągłe obiekty, znaki” (militarne, techniczne, w jubilerstwie wyraz używany w odniesieniu do okrągłych, małych form).

W pewien sposób każde z tych 12 słów jednocześnie zawiera w sobie formę i treść jakie chcę przekazać. W konsekwencji nazwa **Mostelles** ma dla mnie duże znaczenie i nie może być inna. To nowo utworzone słowo wybrzmiało dla mnie wyjątkowo trafnie w odniesieniu do moich obiektów i zamierzam się nim posługiwać w przypadku twórczości identyfikacji artystycznej dotyczącej innych mostów.

Dokumentacja fotograficzna pracy nad formą, materiałem, kolorem i wykończeniem **Mostellesów**.

FORMA

Dla urzeczywistnienia koncepcji mojej *Interpretacji artystycznej mostów* kluczowy był dobór formy dla *Mostellesów*, na początku stanowiący wielką niewiadomą. Potencjał środków wyrazu artystycznych dostrzegałam w formie, grafice i treści, a także materiale, wykończeniu i kolorze, stąd wielka potrzeba dobrania właściwej formy do treści, którą chciałam przekazać.

Nie spotkałam się do tej pory z żadną strukturą wizualną przypisaną i dedykowaną mostom. Jedyne oznaczenia właściwe mostom jakie zaobserwowałam w Gdańsku to znaki techniczne takie jak: oznaczenia dotyczące odległości, zasad postępu i ruchu, dopuszczalnej wysokości i ciężaru, czyli ostrzeżenia ustanawiające, co jest dozwolone lub zabronione w sposobie użytkowania mostu.

Z pomocą przyszła mi filozofia Heideggera z kołem rozumienia / kręgiem poznania, pojęcie horyzontu przeanalizowane przez ucznia Heideggera, Hansa-Georga Gadamera, symbolika punktu liminalnego, punktu widzenia, punktu odniesienia oraz punktu jako centrum twórczego.

Urzeczywistniona w praktyce symbolika kopuły w architekturze antropozoficznej Rudolfa Steinera, a także w kolistych formach w przestrzeni publicznej Stefana Knappa, była ostatnią, artystyczną kroplą inspiracji, która wpłynęła na mój wybór kształtu. W efekcie założyłam, że wszystkie *Mostellesy* w Gdańsku będą miały niemal jednakową, kolistą, wypukłą formę na bazie okręgu.

Uzasadniam wybór formy siedmioma punktami (górami), które mocno na mnie działały i które musiałam pokonać w trakcie procesu badawczego i twórczego. Szerzej opisuję je w części teoretycznej tej rozprawy. Mam nadzieję, że niektóre z nich również zapunktują u moich odbiorców.

Podsumowując, po wnikliwej analizie przedstawionych powyższych siedmiu wątków stało się dla mnie oczywiste, że moje obiekty powinny być stworzone na bazie okręgu, koła, a najlepiej mieć kształt kolistej formy wypukłej. Ich postać ma zarówno dosłowne, jak i przenośne odniesienie do mojej pracy artystycznej, nawet jeśli nigdy wcześniej takich form wizualnych nie wykonywałam.

W rezultacie powstały trzy rodzaje wypukłych, sferycznych kulistych form o poniższych wymiarach:

NAJWIĘKSZE – średnica 1,85 metra i wysokość 0,75 m.

NAJMNIEJSZE – średnica 1,55 metra i wysokość 0,45 m,

ŚREDNIE – średnica 1,618 metra i wysokość 0,55 m, z tym, że nie mogłam się przy tym oprzeć, aby średnią formę stworzyć z wykorzystaniem złotej proporcji w średnicy.

Dokumentacja fotograficzna pracy nad formą *Mostellesów*.

Opracowanie elementów wizualnych to także czas kreacji własnej interpretacji. Tutaj symbol, znak, rysunek, grafika, pociągnięcie pędzla, a także materiał i wykończenie ma swój udział w projektowaniu doświadczenia rozumienia. Hermeneutyka to przecież według starożytnych Greków umiejętność czytania ze znaków – sztuka (techne) ich odczytania, tłumaczenia.

Przy opracowywaniu graficznym ważna też była metoda tzw. hermenetycznego podejścia do pracy – czyli od szczegółu do ogółu. W związku z tym, mając już wybraną formę i materiał do wykonania *Mostellesów*, chciałabym przedstawić to, co jest na nich widoczne, ponieważ w mojej identyfikacji artystycznej wszystkie *Mostellesy* mają obraz wykreowany na jednej i tej samej zasadzie – skupiam się na pokazaniu mojego pola widzenia, horyzontu, który jak w soczewce projektuje zarys horyzontów (przodu i tyłu), znajdujące się po dwóch stronach mostu, ukazane na *Mostellesie* podobnie jak w odbiciu lustrzanym.

Dążę do ukazania charakterystycznego kształtu koryta rzeki tak jak go widać ze środka mostu. Choć z upływem czasu zmieniają się brzegi rzek, postanowiłam je uwiecznić i posłużyć się perspektywą brzegów widzianych z obydwu stron mostu. Stojąc na środku mostu, na mojej linii horyzontu, czyli na mojej wysokości oczu, widzę kształt koryta rzeki z jednej strony, zaś robiąc obrót 180 stopni wokół własnej osi, widzę zarys konturów koryta rzeki z drugiej strony mostu. Zaznaczam rysunkowymi szkicami obie te perspektywy.

Następnie zestawiając oba graficzne szkice naprzeciwko siebie, uzyskuję znak – rzadko kiedy symetryczny w Gdańsku, na moje szczęście – który uzupełniam kształtami wynikającymi z mojej interpretacji miejsca – jego historii, dziejowości, a nawet przesądów.

Tak zestawiony szkic graficzny odwzorowuje pejzaż – widok z mostu – ale aby obejrzeć go w całości, należy obejść *Mostelles* dookoła, podobnie jak w kręgu heideggerowskiego rozumienia. Formy są na tyle duże i wypukłe, że trudno nam jednym spojrzeniem zobaczyć pełen obraz. Jednak tak naprawdę, gdy obchodzimy obiekty dookoła, widzimy pełen horyzont, 360 stopni. Oczywiście w małej skali na fotografiach czy rysunkach możemy zobaczyć te elementy z góry. *Mostellesy* w formie dokumentacji zdjęciowej, graficznej i rysunkowej są kolistymi znakami, które jednak nie oddają w pełni ich walorów poznawczych. W rzeczywistości musimy zaznajamiać się z nimi we własnym rytmie, krok po kroku obchodząc dookoła.

Dlatego stojąc na środku danego mostu, a w przypadku moich prac chodząc dookoła okrągłej formy – *Mostellesu*, odbiorca może zobaczyć perspektywę – mój punkt widzenia – zataczając krąg hermeneutyczny i filozoficzne koło rozumienia, jak w filozofii Gadamera, którą objaśniłam w podrozdziale „FORMA I MATERIAŁ”. Próbuję zachęcić widza do interakcji z wytworzonym przeze mnie *Mostellesem*, zapraszam go do konfrontacji i „stopienia horyzontów widzenia”, i jednocześnie prowokuję grafiką tak zwany proces w kręgu rozumienia hermeneutycznego.

1 Mostelles river shape Wapienniczcy

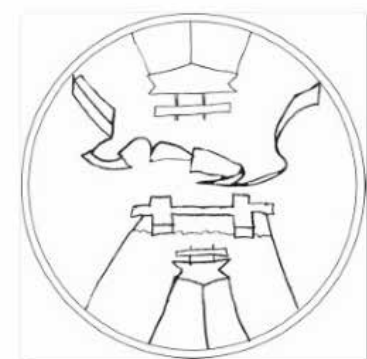
2 Mostelles river shape Stara M Kladka na Olowianke

3 Mostelles river shape N Kanal M Ciesielski

4 Mostelles river shape N Kanal M Kamieniarski

5 Mostelles river shape S M Kladka Sw Ducha

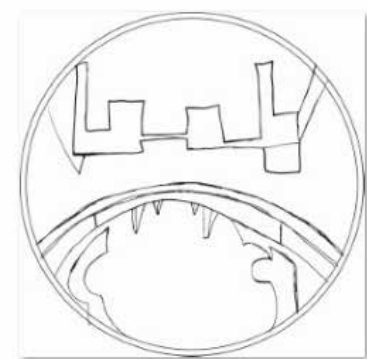
6 Mostelles river shape Stara M M Zielony

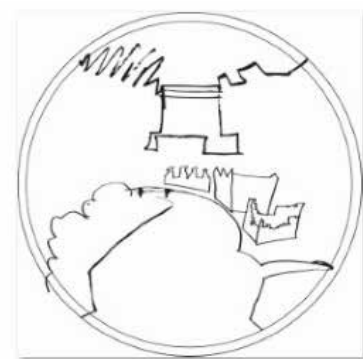
7 Mostelles river shape river shape Nowa M M Stagiewny

8 Mostelles river shape Nowa M M Rogoznikow

9 Mostelles river shape river shape Stara M M Krowi

10 Mostelles river shape Stara M M Popielny

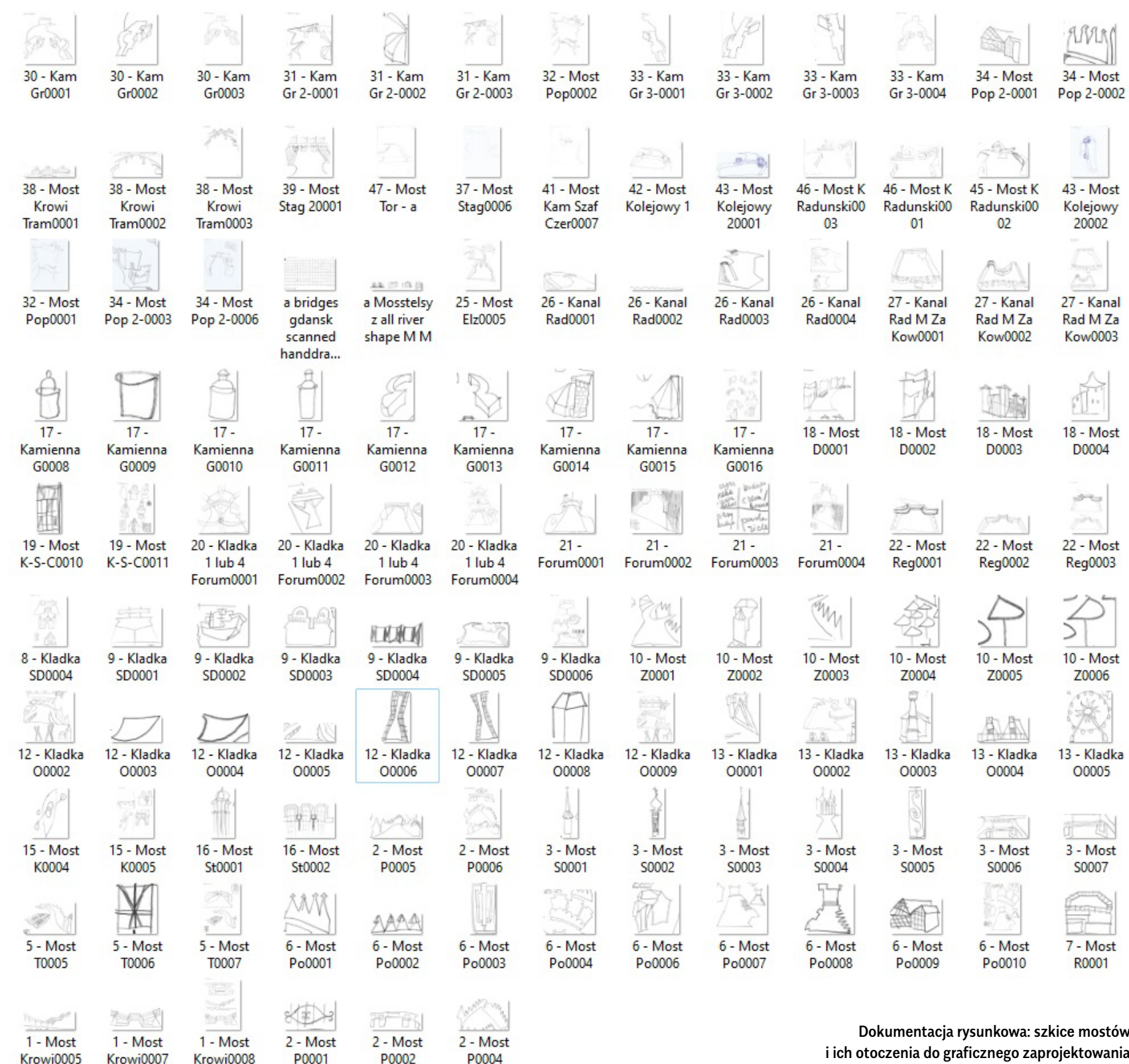

11 Mostelles river shape N Motława Torunski

12 Mostelles river shape river shape Nowa M M Kamienna Grodza

Ilustracje obow i powyżej: dokumentacja graficzna zestawienia hermeneutycznej koncepcji przedstawienia widoków z 12 mostów do opracowania graficznego 12 *Mostellesów* dla *Identyfikacji artystycznej mostów w Gdańsku*.

Dokumentacja rysunkowa: szkice mostów i ich otoczenia do graficznego zaprojektowania Mostellesów.

TREŚĆ

Opisując znaczenia wybranych czterech barw, których użyłam w *Mostellesach*, opieram w szczególności na Arystotelesowskiej etyce omówionej w części teoretycznej w podrzędziale „Złoty Środek” ale przede wszystkim na Gadamerowskiej koncepcji rozumienia, w której zawsze obcujemy z przekazem tradycji i że wszelkie rozumienie jest historyczne, nigdy nie zdajemy sobie sprawy ze wszystkiego, co na nas wpływa. Biorę również pod uwagę moje przedsądy i wchodzę w hermeneutyczny dialog z tradycją, świadomie zawierając w opisie wybranych barw treść mojego przesłania / znaczenia dla każdego obiektu artystycznego – *Mostellesa*:

1. Przekaz tradycji

Gadamer, zadając pytanie, jak obcujemy z przekazem tradycji, wskazuje na warunki rozumienia przekazu tradycji, w której wyrosliśmy – ogólne znanych tekstów czy dzieł sztuki istotnych w kulturze. Interesuje go więc nie tyle egzystencja ludzka (jak Heideggera), lecz przede wszystkim jej obiektywizacja: teksty, dzieła sztuki, rzeczy użytkowe, przekazy tradycji, które stały się od niej niezależne. Wraz z tym określa specyfikę nauk humanistycznych, w odróżnieniu do nauk przyrodniczych.

2. Podmiot historyczny

Być historycznym dla Gadamera to „nigdy nie wyjść w pełni na jaw w samowiedzy”. Rozum, który w nas działa, nie jest dla nas do końca przejrzysty. Nie możemy zdać sobie sprawy ze wszystkiego, co w nas działa i dlatego nie jesteśmy zdolni do obiektywnego poznania przekazu tradycji. Każde rozumienie ma ukryte założenia i nie jest możliwe wyzwolenie się z ich ingerencji.

3. Przedsądy

Te ukryte założenia to „przed-sądy” przypis: przed-sądy – to przedsądy, przedsądy – z myślnikiem jest terminem filozoficznym Gadamera – przedsądy wynikające z kultury, tradycji oraz języka, w których znajduje się podmiot poznający. Gadamer wskazuje na pozytywny aspekt naszych przedsądów. Stanowią one bowiem warunek myślenia. Tylko dzięki nim możemy cokolwiek zrozumieć, by następnie postawić pytanie, czy rozumienie to jest trafne, czy też nie. Dzięki nim „coś do nas przemawia”, „na coś zwracamy uwagę” i zazwyczaj wcale nie wiemy, dlaczego tak się dzieje. Jesteśmy bytem skończonym i dziejowym, to znaczy nasze ukryte założenia, przekonania, którymi bezwiednie posługujemy się w rozumieniu, nigdy nie mogą być w pełni uświadomione.

4. Hermeneutyczny dialog z tradycją

Te ukryte przekonania, nazywane przez Gadamera przedsądami, będą rewidowane podczas poruszania się po kole hermeneutycznym, za każdym razem, gdy podmiot odczuje obcość przekazu, czyli stan rzeczy niezgodny z jego pierwotnymi przekonaniem. Proces ten doprowadzi go w końcu do punktu wyjścia, czyli jego pierwotnych założeń, jednak już odpowiednio zrewidowanych dzięki obcości przekazu.

5. Przesłanie, Znaczenie

Tutaj pojawia się moja interpretacja Istot Boskich z Czworokąta Heideggera. W moim rozumieniu są nimi: rys duchowy i indywidualny oraz wiara w wartości, które wyznajemy. Staram się zauważyć, jakie odczucia mam w tym miejscu, jaka jest jego aura, co jest szczególnego, specyficznego „właśnie to tutaj, takie”. Próbuję dociec, na ile dziejowość, tradycja i język mogą wzbogacić i poszerzyć moje horyzonty.

Zastanawiam się nad ich sensem i przekazem, nad wartościami dla mnie ważnymi w tym momencie, zadaje sobie pytanie, jakie znaczenie, przesłanie mogę tutaj zaproponować.

Wyobrażam sobie, że w momencie zetknięcia się z moimi pracami artystycznymi, na skutek uruchomienia kręgu rozumienia hermeneutycznego, w tym przedsądów rozumienia historycznego, dziejowego, sprowokują stopień się naszych horyzontów, co znacznie wzbogaci znaczenie mostów w naszej kulturze.

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesów*.

W tym podrozdziale chciałabym zacząć od nakreślenia bardziej ogólnego znaczenia filozoficznego pojęcia metafizyki. (...) Pragnę jednak od razu uprzedzić, że będę chciała się od tego znaczenia zdystansować i nawiązać do metafizyki, która wykształca się w zderzeniu z zagadnieniem kolorów i formy. Przeanalizuję więc pojęcie metafizyki pod kątem artystycznym.

W artykule pt. „Metafizyka” Polskiego Towarzystwa Św. Tomasza z Akwinu przy Lubelskiej Szkole Filozoficznej wytłumaczono to pojęcie w ten sposób: „Od początku termin ‘metafizyka’ został więc odniesiony i zarezerwowany do dociekań filozoficznych, które zainicjował Arystoteles”¹. Dociekania te były nakierowane na rzeczywistość świata danego nam w doświadczeniu empirycznym, a więc na tę samą rzeczywistość, którą zajmuje się filozofujący fizyk (przyrodnik) czy matematyk, z tą jednak różnicą, że o ile fizyk i przyrodnik odkrywał jakościowe bogactwo tej rzeczywistości, matematyk ilościowe, to metafizyk miał wnikać najgłębiej w naturę tych rzeczy i odkryć w nich to, dzięki czemu bytują i są tym, czym są, oraz dotrzeć do ostatecznej przyczyny bytowania wszechrzeczy.”

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzenia, w mojej metodzie doboru barw odnoszę się do metafizyki kolorów, ich istoty, której znaczenie wykształca się jako przykład „rzeczy samej” przekazującej pewną prawdę o ludzkim położeniu w świecie.

Powtórzę jeszcze za Heideggerem: „Wykładnia nie polega na przyjęciu do wiadomości czegoś rozumianego, lecz na opracowaniu możliwości zaprojektowanych przez rozumienie.”

Na przestrzeni wieków było wielu filozofów, badaczy i artystów, którzy starali się opisać, wytłumaczyć i usystematyzować zagadnienie barw, ale chciałabym się odnieść bezpośrednio do teorii Johannesa Wolfganga von Goethego i jego dzieła Teoria kolorów. Cytując polskiego badacza teorii kolorów Adama Zausznica: „Według niego barwa objawia w świecie zmysłowym jakości czysto psychiczne i przeciwstawił się materialistycznej teorii Izaaka Newtona” odkrywamy, że Goethe rozwinął własną koncepcję światła i barwy, definiując je jako „czyny i cierpienia światła w walce z ciemnością”. Fakt ten Goethe określił jako „zmysłowo-moralne działanie barwy”, dzięki któremu „Doświadczając barwy dusza żyje w świecie duchowym”.

Wspomniany już Rudolf Steiner, który był badaczem i miłośnikiem twórczości Goethego, podzielał jego poglądy na temat barw i rozwinął tę teorię w swojej praktyce. Twierdził, że „Barwa to treść naszych uczuć umieszczona na przedmiotach”, zaś opisując kolor w ujęciu metafizycznym, pisał: „W naturze widzimy przedmioty, które można policzyć, zważyć i zmierzyć, krótko mówiąc, przedmioty, którymi zajmuje się fizyka. Pojawiają się one w różnych barwach. Jednakże barwa (...) jest czymś duchowym. Ale widzimy też barwy w pewnych przedmiotach naturalnych, które nie są duchowe, jak np. w minerałach. (...) Barwy, zarówno minerałów, jak i roślin, widzimy we właściwy sposób, kiedy pobudzają nas do tego, by w naturze widzieć pierwotną aktywność Bogów. Fakt ten wymaga artystycznego współżycia z barwą, z czym łączy się doświadczenie płaszczyzny jako takiej. Kiedy wznosimy się od trzech wymiarów materii do elementu eterycznego, stwierdzamy, że wszystko jest tam zorientowane dwuwymiarowo (...) (i wtedy) pokonujemy samą przestrzenność”. Nasze uczucia nie mają związku z trzema wymiarami przestrzeni; jedynie nasza wola. A uczucia, ze swej natury, związane są z dwoma wymiarami Dlatego najlepiej reprezentuje je malarstwo dwuwymiarowe.”

W moim artystycznym rozumieniu metafizyka kolorów łączy Arystotelesowskie zestawienie znaczenia światła i cienia – bieli i czerni – oraz stopnia ingerencji żywołów na kolory, wpływ formy na kolor Wassilego Kandinskiego i emocjonalną „dwuwymiarowość” koloru według Rudolfa Steinera.

1 Mostelles NCS Wapienniczy

4 Mostelles NCS Kamienarski

7 Mostelles NCS Stagienny

10 Mostelles NCS Popielny

2 Mostelles NCS Kładka na Ołowianke

5 Mostelles NCS Sw Ducha

8 Mostelles NCS Rogozników Na Szopy

11 Mostelles NCS Torunski

3 Mostelles NCS Ciesielski

6 Mostelles NCS Zielony

9 Mostelles NCS Krowi

12 Mostelles NCS Grodza Słuzka Kamienna

Zestawy barw przygotowane do opracowania Czwórni w metodzie doboru barw dla Identyfikacji artystycznej mostów w Gdańsku. w zastosowaniu w 12 Mostellesach.

¹ nazwa i tytuł dzieła Arystotelesa *Metafizyka* nie pochodzi od autora, lecz została utworzona z nazwy porządkowej 'po fizyce', nadanej przez Andronikusa z Rodosu, porządkującego dzieła Arystotelesa.

KOLOR – BADANIA

Ilustracje na obu stronach przedstawiają pierwszą dokumentację: część szkiców i prób doboru barwy do Identyfikacji artystycznej mostów i ich otoczenia w Gdańsku

Photos & Colours existing	Okno Zielonej Bramy Wydział 100 m z Zielonego mostu (1004)	NCS S3010-G50Y https://ncccolor.com/products/3010-g50y/	Canarian Front - Canarian Front, hex code #86a0c7. https://ncccolor.com/products/2005-y/	Budynek NCS S 3010 Y40R https://ncccolor.com/products/3010-y40r/
NCS Artists perception / What I see	Cegła 100 m z Zielonego mostu (LRV10 S0504 Y10R)	https://ncccolor.com/products/5004-y10r/	Valpar Pacific Pleasure 5009 - 100 - the color contained in the dark brown https://www.mypacificcolor.com/pacific-pleasure-5009-100-pacific-pleasure/	Barły S7005 - Y 80 R https://ncccolor.com/products/7005-y80r/
	Architektura		Łazienki	elementy zewnętrzne
	kamienica połosa 2 distance 90m LRV 32	NCS S4010-G50Y https://ncccolor.com/products/4010-g50y/	NCS on eye of artist Barły mostu północnego beton distance 110m LRV 72	NCS S1002-Y
	kamienica połosa 1 distance 90m LRV 21	NCS S5020-G70Y https://ncccolor.com/products/5020-g70y/	Barły mostu północnego beton distance 110m LRV 33	NCS S4005-Y 20R
Tail	bottom view (Construction)		bottom view (water)	bottom view (underneath)

DL	Description	Tail	LEFT	MIDDLE PART	RIGHT
1a	Photos & Colours existing				
UPPER	Canarian Front's perception / What I see	Budynek NCS S 3010 Y40R https://ncccolor.com/products/3010-y40r/		Canarian Front - Canarian Front, hex code #86a0c7. https://ncccolor.com/products/2005-y/	Budynek NCS S 3010 Y40R https://ncccolor.com/products/3010-y40r/
	Canarian Art's perception / What I see	Budynek dystans 100 m z Zielonego mostu (LRV10 S0504 Y10R)		Valpar Pacific Pleasure 5009 - 100 - the color contained in the dark brown https://www.mypacificcolor.com/pacific-pleasure-5009-100-pacific-pleasure/	Barły S7005 - Y 80 R https://ncccolor.com/products/7005-y80r/
2a	Photos & Colours existing				
	Canarian Art's perception / What I see	Barły stawa LRV 37 S382G NCS S 3502-B / #679584 https://ncccolor.com/products/3502-b/	strona na ścianie w lipcu 200m distance S 1020-G50Y https://ncccolor.com/products/1020-g50y/	strona drzewostan LRV27 NCS S7009-G10Y https://ncccolor.com/products/7009-g10y/	strona drzewostan LRV27 NCS S7009-G10Y https://ncccolor.com/products/7009-g10y/
2b	Canarian Art's perception / What I see	Barły S7005 - Y 80 R https://ncccolor.com/products/7005-y80r/	strona na ścianie w lipcu 200m distance S1020-G50Y LRV 85 https://ncccolor.com/products/1020-g50y/	strona LRV27 NCS S4005-G70Y https://ncccolor.com/products/4005-g70y/	strona LRV27 NCS S4005-G70Y https://ncccolor.com/products/4005-g70y/
	DL	Description	Tail	bottom view (water side)	bottom view (underneath)

1a	Photos & Colours existing	barienka malowana malowana odległość 10m LRV NCS S7005-Y50R https://ncccolor.com/products/7005-y50r/	woda odległość 112m LRV 39 NCS S0520-B https://ncccolor.com/products/5020-b/	woda odległość odległość 10m LRV 33 NCS S4005 - B80G https://ncccolor.com/products/4005-b80g/
		Canarian Art's perception / What I see	barienka malowana malowana odległość 10m LRV 21 NCS S4010-Y50R https://ncccolor.com/products/4010-y50r/	woda odległość 100m LRV 29 NCS S4010-B https://ncccolor.com/products/4010-b/
2a	Photos & Colours existing	barienka malowana malowana NCS 10m LRV NCS S0508 https://ncccolor.com/products/5008-y50r/	woda odległość NCS wzornik odległość 10m LRV 78 NCS S0501 - 0960 https://ncccolor.com/products/5001-0960/	woda odległość odległość 10m LRV 37 NCS S0502-B / #679584 https://ncccolor.com/products/5002-b/
		Canarian Art's perception / What I see	Brak Left Side Kłosa Branie distance 30m NCS artist's eye 10m LRV 25 NCS S3005-Y70R https://ncccolor.com/products/3005-y70r/	woda odległość NCS wzornik odległość 10m LRV 70 NCS S1000 - R00R https://ncccolor.com/products/1000-r00r/
2b	Canarian Art's perception / What I see			

CZWÓRNA W METODZIE DOBORU BARW

„Pod koniec moich badań i pracy dydaktycznej opracowałam metodę do mojej koncepcji *Czwórni w metodzie doboru barw*.”

Opierając się na Heideggerowskiej idei Czworokąta, omówionym powyżej w podrozdziale „Heideggerowska propozycja Czworokąta”, początkowo ograniczyłam się do określenia spoiwa, którym stał się dla mnie kolor. A zatem, opisując z mojego punktu widzenia tę metodę, zalecam, aby stojąc pośrodku miejsca / mostu / obiektu i patrząc uważnie na horyzont, obejrzeć otoczenie z jednej i drugiej strony. Osobiście staram się na przykład skupić na reakcji wszystkich zmysłów, i moje odczucia, a przede wszystkim zwrócić uwagę na „przed-sądy” i osądy, które wzbudza oglądany pejzaż. Staram się też uważnie obserwować przechodniów. Wsłuchiwać się w ich rozmowy i zachowanie w poszczególnych miejscach. Co ciekawe, w trakcie pracy nad mostami w Gdańsku zauważyłam, że niektóre zachowania i komentarze były charakterystyczne dla danego mostu i nie powtarzały się na innym. Starłam się przeanalizować te zachowania, biorąc pod uwagę skrajności. Chciałam też wyodrębnić jedną z cech spośród wachlarza zagadnień etyki dwunastu cnót Złotego Środka Arystotelesa – tę najbardziej w tym miejscu „wibrującą”, jakby to ujął Heidegger.

Odnosząc się do wymiarów Czworokąta Heideggerowskiego, którymi są: Niebo, Ziemia, Istoty Boskie i Śmiertelni, nadałam im własne znaczenie: Funkcja, Materia, Otoczenie i Przesłanie, pamiętając, że wszystkie są równorzędne. Następnie zgodnie z ontologiczną istotą kolorów wybrałam cztery indywidualne barwy.

W rezultacie, przy każdym moście / obiekcie tworzyłam nowy zestaw barwny, oparty na tetradzie, subiektywnie według mnie najbardziej optymalny, (symbolikę Czwórki pisałam w części teoretycznej rozprawy w podrozdziale NAZWA Czwórni) Zestaw barwny był zarazem poparty głęboką analizą przypadku (widnokregu, horyzontu, „odbicia lustrzanego” widoku z mostu itp.). Barwy te się wzajemnie dopełniają lub uzupełniają, a zarazem odpowiadają otoczeniu wokół danego miejsca / mostu. Zakładane przeze mnie wykończenie i materiał również nawiązują do charakteru mostu i sąsiadującej mu przestrzeni.

Czwórni w metodzie doboru barw pozwala na jej wykorzystanie w wielu innych dziedzinach sztuki, twórczości i wcale nie musi ograniczać jej użytkowników do mostów czy w ogóle architektury.

Przy każdym *Mostellesie* – czyli wymyślonej przeze mnie formie prac artystycznych, wizualnych dedykowanych mostom – wskazuję w opisach, jaką funkcję ma dla mnie dany obiekt (Śmiertelni), w jakim jest otoczeniu lub jakie formy mu towarzyszą (Niebo), jakie materiały zostały użyte do zbudowania tej budowli / rzeczy i jej otoczenia (Ziemia), w jakiej są względem siebie relacji oraz jakie to ma dla mnie znaczenie (Istoty Boskie / Nieśmiertelni).

Poniżej i na następnych stronach pokrótce charakteryzuję każdy z czterech elementów *Czwórni w metodzie doboru barw* występujących na *Mostellesach*:

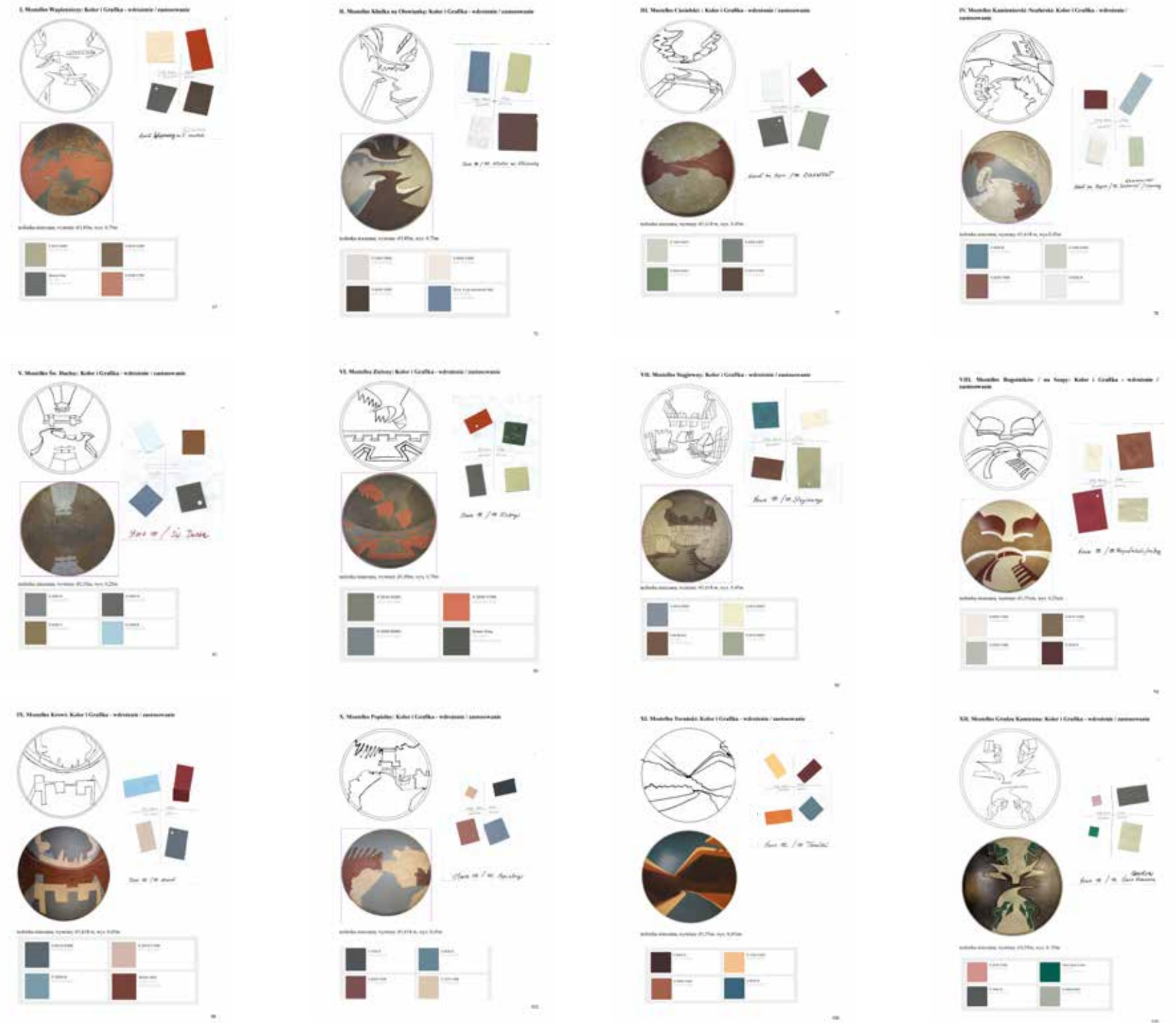
Śmiertelni to Funkcja na *Mostellesach* reprezentacja tego elementu *Czwórni* występuje w barwie szczegółów znajdujących się w otoczeniu oraz na innych mostach widzianych z omawianego mostu.

Ziemia to Materia na *Mostellesach* wybrana do tego elementu *Czwórni* barwa występuje w wypełnieniu koryta rzeki.

Niebo to Otoczenie na *Mostellesach* ten element *Czwórni* występuje w barwie umieszczonej pomiędzy dwoma zarysami kształtu rzeki z obu stron mostu.

Istoty Boskie to Przesłanie na *Mostellesach* ten element *Czwórni* reprezentuje dla mnie 12 Cnót Złotego Środka Arystotelesa i odpowiadające symbolicznie tym cnotom barwy.

Kolejnym jej etapem jest parametryzowanie wybranych barw do dokumentacji i dalszych analiz lub do wykorzystania w *Mostellesach* bądź innych obiektach.

Dokumentacja próbek barw mostów i ich zastosowania w *Mostellesach* – schematy do 12 mostów w mieście Gdańsk.

ŚMIERTELNI / ISTOTY ŻYJĄCE
FUNKCJA / WARTOŚCI FUNKCJONALNE

W **Mostellesach** kolor występuje w elementach na ziemi oraz w innych mostach widzianych z omawianego mostu.

narzędzie potencjalne,

to, co ujawnione, wyjawione,

zewnątrzne w otoczeniu,

to czym jest w ogóle, całość bycia w świecie, egzystencja w grupie, tłumie,

współodpowiedzialność,

to, na co mamy wpływ,

zmiana / działanie / ruch / rozwój

np.: jaka jest funkcja tego miejsca / obiektu / rzeczy / mostu

ŚMIERTELNI / ISTOTY ŻYJĄCE
FUNKCJA / WARTOŚCI FUNKCJONALNE

Odpowiedź na pytanie: jaka jest funkcja tego miejsca / obiektu / rzeczy / mostu.

NIEBO
FORMA / OTOCZENIE

Odpowiedź na pytanie: co otacza miejsce, w którym jesteśmy, np. brzegi, które most łączy?

NIEBO / ATMOSFERA
FORMA / OTOCZENIE

W **Mostellesach** występuje w kolorze pomiędzy dwoma zarysami biegu rzeki.

narzędzie: potencjalne, to, co jest ujawnione, wyjawione,

to, co skrajne, widzialne, zewnętrzne w otoczeniu,

to co jest wokół nas, niebo, kosmos, warunki atmosferyczne,

to, czym to jest w szczególności, specyficznego, „właśnie to tutaj, takie jakie jest”,

odczucia sensoryczne, zmysłowe, warunki pogodowe, to, co jest dookoła,

np.: co otacza miejsce, w którym jesteśmy / np. brzegi, które most łączy

ZIEMIA / PLANETA
MATERIA / REALNE RZECZY

W **Mostellesach** kolor występuje w kształcie koryta rzeki.

narzędzie gotowe i użyteczne, coś poręcznego, ale to, co ukryte, np. w ziemi,

oznaczać może to, co samemu można odkryć za pomocą rozumienia,

to, co można zobaczyć, dotknąć, zaorać, zasiać w / na Ziemi,

to, czym jest w ogóle, na co nie mamy wpływu jako ludzie,

wytrzymałość, ograniczenie, jakość, materiały, konstrukcja,

twarde dane, wymiary: długość, szerokość,

głębokość, realność, materialność,

np.: z czego jest zbudowane to miejsce / obiekt / rzecz / most

ZIEMIA
MATERIA / REALNE RZECZY

Odpowiedź na pytanie: z czego jest zbudowane to miejsce / obiekt / rzecz / most.

ISTOTY BOSKIE
PRZESŁANIE / ZNACZENIE

Odpowiedź na pytania: jakie wartości są dla mnie ważne? jakie przesłanie, znaczenie mogę tutaj zaproponować?

NIEŚMIERTELNI / ISTOTY BOSKIE
PRZESŁANIE / ZNACZENIE

W **Mostellesach** to są dla mnie 12 Cnót Złotego Środka według etyki Arystotelesa.

narzędzie: gotowe i użyteczne,

to, co jest poręczne, ale jest ukryte, np. duchowe, wartości symboliczne – nieśmiertelni,

jakiś coś w szczególności, specyficznego „właśnie to tutaj, takie”,

duchowe odczucia, aura miejsca / mostu,

rys duchowy, indywidualny, wiara w wartości, które wyznajemy,

np.: jakie wartości są dla mnie ważne, aktualnie?

np.: jakie przesłanie, znaczenie mogę tutaj zaproponować?

das Geviert / Fourfold
Czworokąt / Czwornia

Mostelles 3 4 Kolory - Sluza Kamienna

Mostelles 4 Kolory - Krowi

Mostelles 1 4 Kolory - Wapiennicy

Mostelles 7 4 Kolory - Popielny

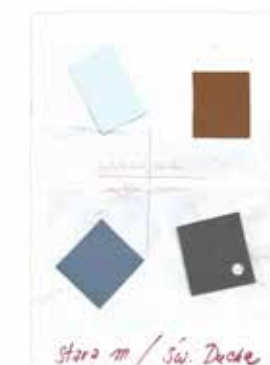
Mostelles 8 4 Kolory - Ciesielski

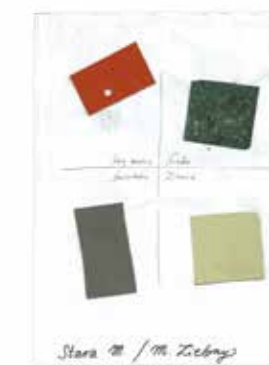
Mostelles 9 4 Kolory - Kamiennarski

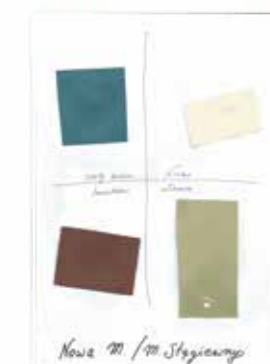
Mostelles 2 4 Kolory - Ołowianka

Mostelles 4 4 Kolory - Sw. Ducha

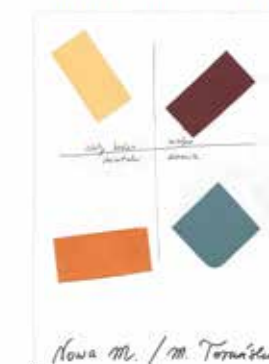
Mostelles 5 4 Kolory - Zielony

Mostelles 10 4 Kolory - Stągiewny

Mostelles 11 4 Kolory - Rogoznikow

Mostodome 12 4 Kolory - Torunski

Dokumentacja szkiców kolorystyki mostów i ich otoczenia do **Mostellesów** – na bazie Czwornia w metodzie doboru barw.

PODSUMOWANIE TEZY

Zrealizowana *Identyfikacja artystyczna mostów* wraz z opracowanymi *Mostellesami* mogą być zaproszeniem do abstrakcyjnej refleksji, przemyśleń i – możliwe – przejściem do nowego postrzegania otoczenia, zwiększenia uważności i zrewidowania opisywanych przez filozofa Gadamera tzw. „przed-sądów”.

Kolor jako spoiwo mojej pracy znalazł odzwierciedlenie metafizycznie w ontologicznym rozumieniu „rzeczy samej” mostu, u-“rzeczy”-wistniając się w *Czwórni w metodzie doboru barw* inspirowanej filozoficznym Czworokącie Martina Heideggera. Już wiem, że mogę to doświadczenie powtórzyć na innych mostach i obiektach a także, że będę chciała kontynuować moje badania w sferze wirtualnej aplikacji w innych miejscach w przestrzeni publicznej. Zamierzam prowadzić zajęcia i warsztaty, ucząc uważności i wrażliwości na zestawienia kolorystyczne z wykorzystaniem mojej techniki *Czwórni w metodzie doboru barw*, którą planuję dalej rozwijać. Rozpoczęcie, rozwinięcie i zakończenie mojego projektu pracy doktorskiej dało mi koncept, metodę, treść i formę, które na tym etapie sprawiają mi dużo satysfakcji. Toteż ukończenie tej rozprawy pisemnej wraz z pracą artystyczną nazwałabym już „zejściem z mostu”, będącym zarazem nowym etapem i „pomostem” do nowego doświadczenia.

Przyznaję, że zaczynając pracę, wiedziałam tylko, że chcę ten temat poruszyć, zgłębić. Metoda, treść, grafika, forma i wykończenie była dla mnie całkowitą niewiadomą. Po przejściu procesu badań, zgłębieniu symboliki mostów, filozofii hermeneutycznej, socjologii, psychologii nie dość, że musiałam zmierzyć się sama ze sobą, to jeszcze z problemem doboru właściwej dziedziny, odpowiednich materiałów i środków artystycznych oraz wyboru, które z mostów będę opracowywać. Jednak konsekwentnie, krok po kroku, udało mi się stworzyć koncepcję, metodę i finalnie dwanaście obiektów przestrzennych – *Mostellesów*. Każdy z nich został przeanalizowany i zaprojektowany, a potem artystycznie tworzony według ustalonych przeze mnie metod i zasad.

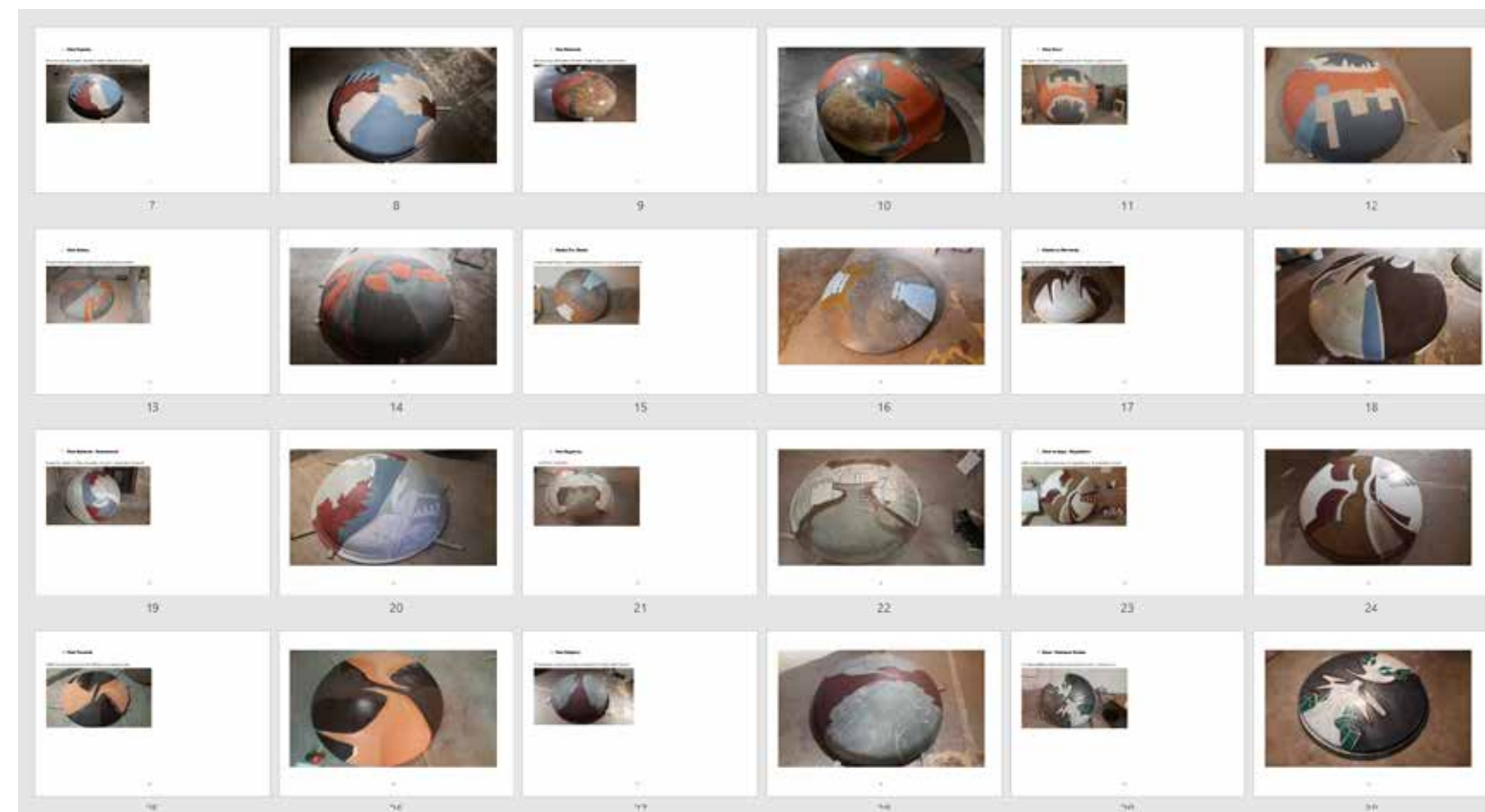
Podkreślam, że *Mostellesy* są aktem mojej osobistej indywidualnej kreacji i moim subiektywnym horyzontem zdarzeń, punktem widzenia, zaznaczeniem i skupieniem jak w soczewce liminalnej przestrzeni publicznej – w tym wypadku mostów. Treść i obraz, które ukazują, są moim osobistym przesłaniem i wyrażeniem, dlatego zaliczam je do identyfikacji – no właśnie – nie tylko wizualnej, ale artystycznej, w której uczucia, emocje i przesłanie są według moich założeń indywidualne i nie muszą być neutralne.

Naturalnie człowiek nie jest w stanie za każdym razem idąc przez most, być uważnym i przeżywać olśnienie lub zastanawiać się głęboko, co się z nim dzieje w tym momencie „przejścia”.

Dlatego *Mostellesy*, duże wypukłe formy kuliste, kopuły, a na nich abstrakcyjne, kolorowe kształty, mogą się wydawać niezrozumiałymi i nieznaczącymi obiektami, na które niekoniecznie ktokolwiek zwróci uwagę. Nie zawsze też przechodzień będzie miał na tyle chęci, aby uważnie analizować swoje spojrzenie na widoczny wokół horyzont oraz na mój horyzont zawarty w tych dziełach i „stopić je w większe, szersze horyzonty”. Nie wszyscy ludzie, napotkawszy na moście, w galerii, miejscu otwartym lub prywatnym moje prace, otoczą je filozoficzną „troską” i zainteresowaniem. Jest jednak prawdopodobnie, że jeśli już ktoś je zauważy, będzie starał się im przypisać jakąś „poręczność”, czyli inaczej mówiąc, zadać sobie pytanie: do czego to służy?

I tak sobie ten moment wyobrażam.

Cytat, który mi towarzyszył od samego początku: „Projektowanie rozumienia otwiera byt w jego możliwości”, rozumiałam dopiero na końcu pracy nad rozprawą dokładnie jak w teorii hermeneutycznego koła zrozumienia...

Dokumentacja fotograficzna poszczególnych etapów pracy nad wykończeniem *Interpretacji artystycznej mostów 12 Mostellesów* w mieście Gdańsk.

WYBÓR 12 MOSTÓW W GDAŃSKU

Do przestrzennej *Identyfikacji artystycznej* wybrałam dwanaście mostów – tych najbardziej widocznych lub znaczących dla Gdańska, a ponadto które można obejść pieszo w ciągu jednego dnia. Nazywam je mostami, jednak są wśród nich dwie kładki oraz jedna grodzia (śluz). Rozmieszczone są na dwóch niemal równoległych odnogach Motławy – Starej i Nowej – płynących mniej więcej z południa na północ. Motława wpływa do miasta od południa poprzez Kamienną Grodzę i ma swoje ujście w Martwej Wiśle na północy.

Są również trzy kanały, (dwa posiadające nazwę i jeden bez nazwy) które wchodzą w skład siatki hydro połączeń. Wszystkie mosty znajdują się w pobliżu atrakcji turystycznych, ważnych zabytków lub centrów kulturalnych. Proponuję trzy opcje trasy ich odwiedzenia, połączonego ze zwiedzaniem pobliskich zabytków Gdańska.

Możliwe, że w niedalekiej przyszłości na tej bazie powstanie interaktywna mapa mostów w Gdańsku.

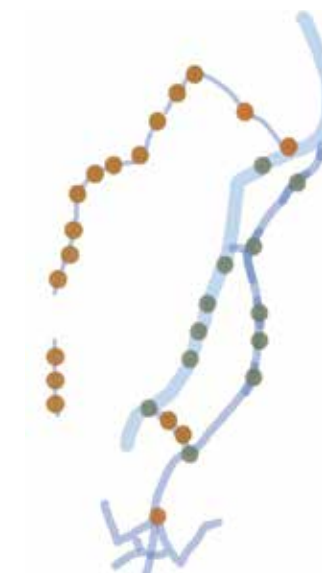
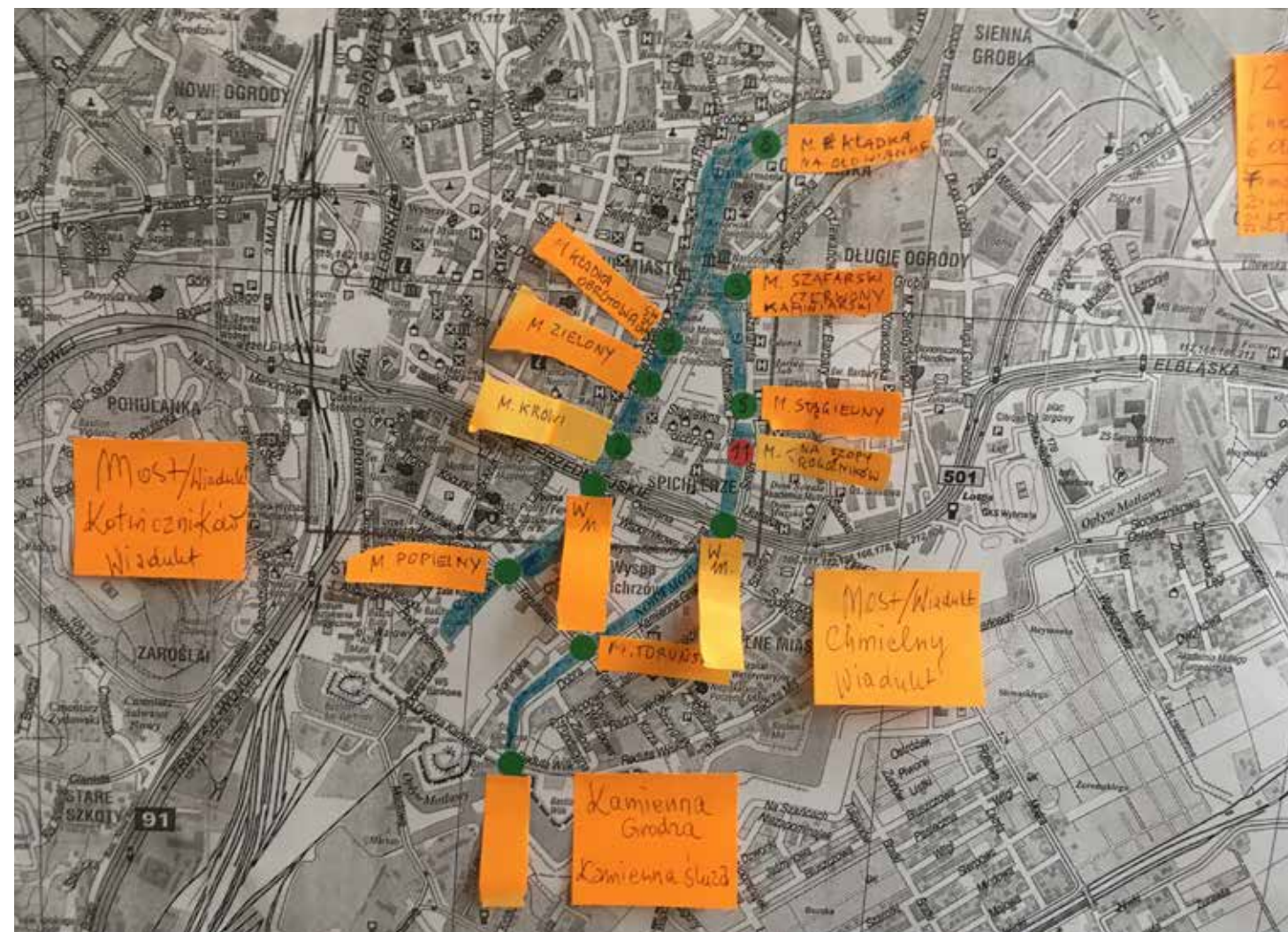
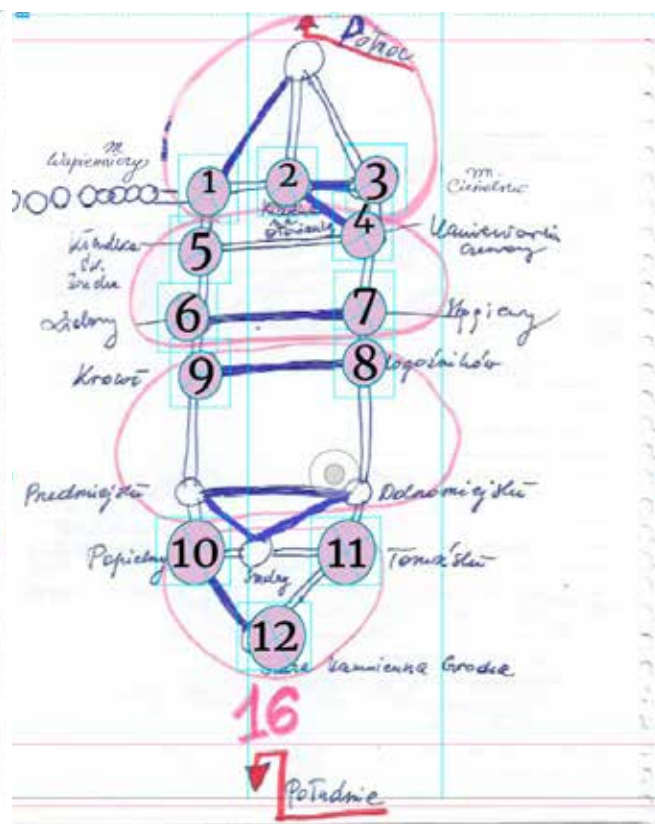
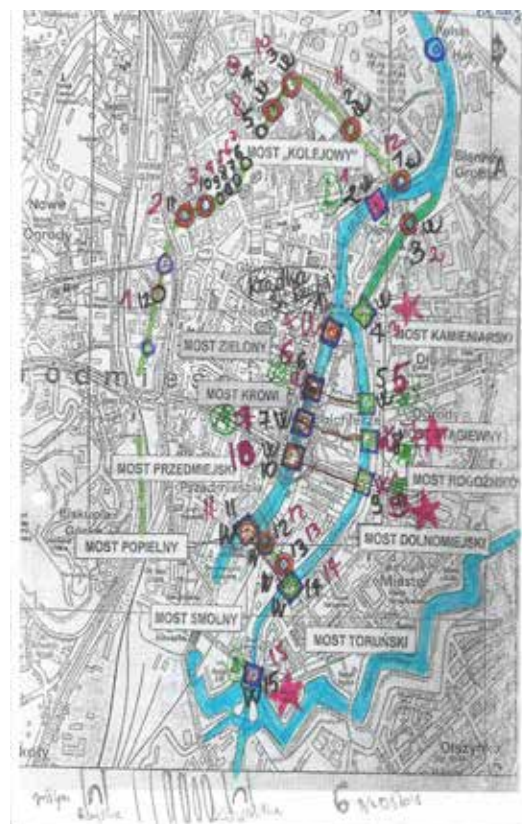
Jak już wspomniałam, dwanaście wybranych przeze mnie mostów można obejść w ciągu jednego dnia. Proponuję trzy opcje trasy ich odwiedzenia, połączonego ze zwiedzaniem pobliskich zabytków i atrakcji turystycznych Gdańska:

1. Szlak oparty na linii północ – południe (idący pod prąd głównego nurtu rzeki Motławy w mieście Gdańsk).

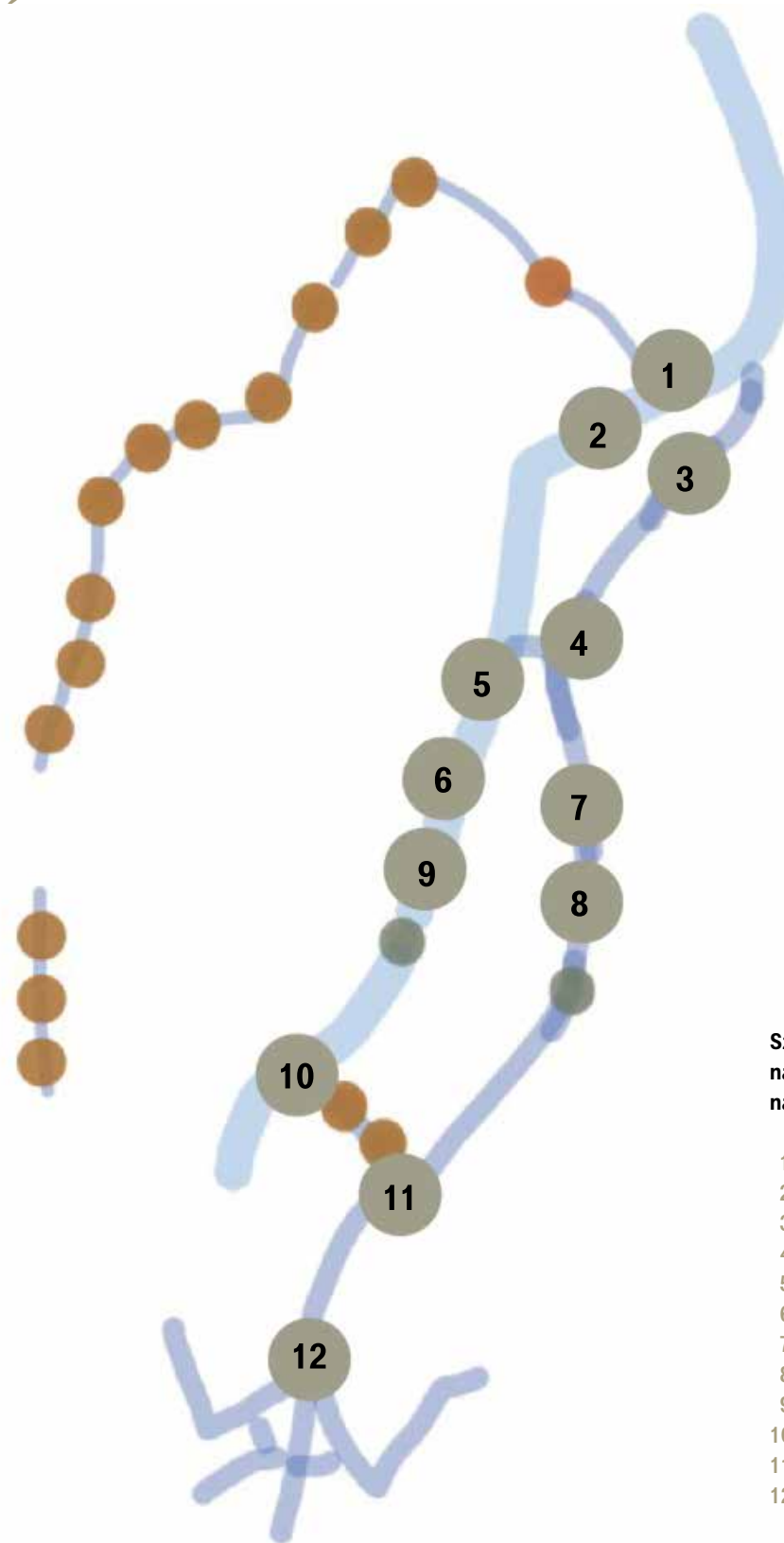
2. Szlak oparty na zwiedzaniu zabytków i atrakcji na łądzie (zaczynający się i kończący prawie w tym samym miejscu).

3. Szlak oparty na linii południe – północ (idący z nurtem Motławy wpływającej w obręb miasta i kończący się wraz z jej ujściem do Martwej Wisły).

Na potrzeby *Identyfikacji artystycznej mostów* miasta Gdańska, przyjąłam opcję numer 1., zgodnie z zasadą aby w sztuce nie iść z głównym nurtem.

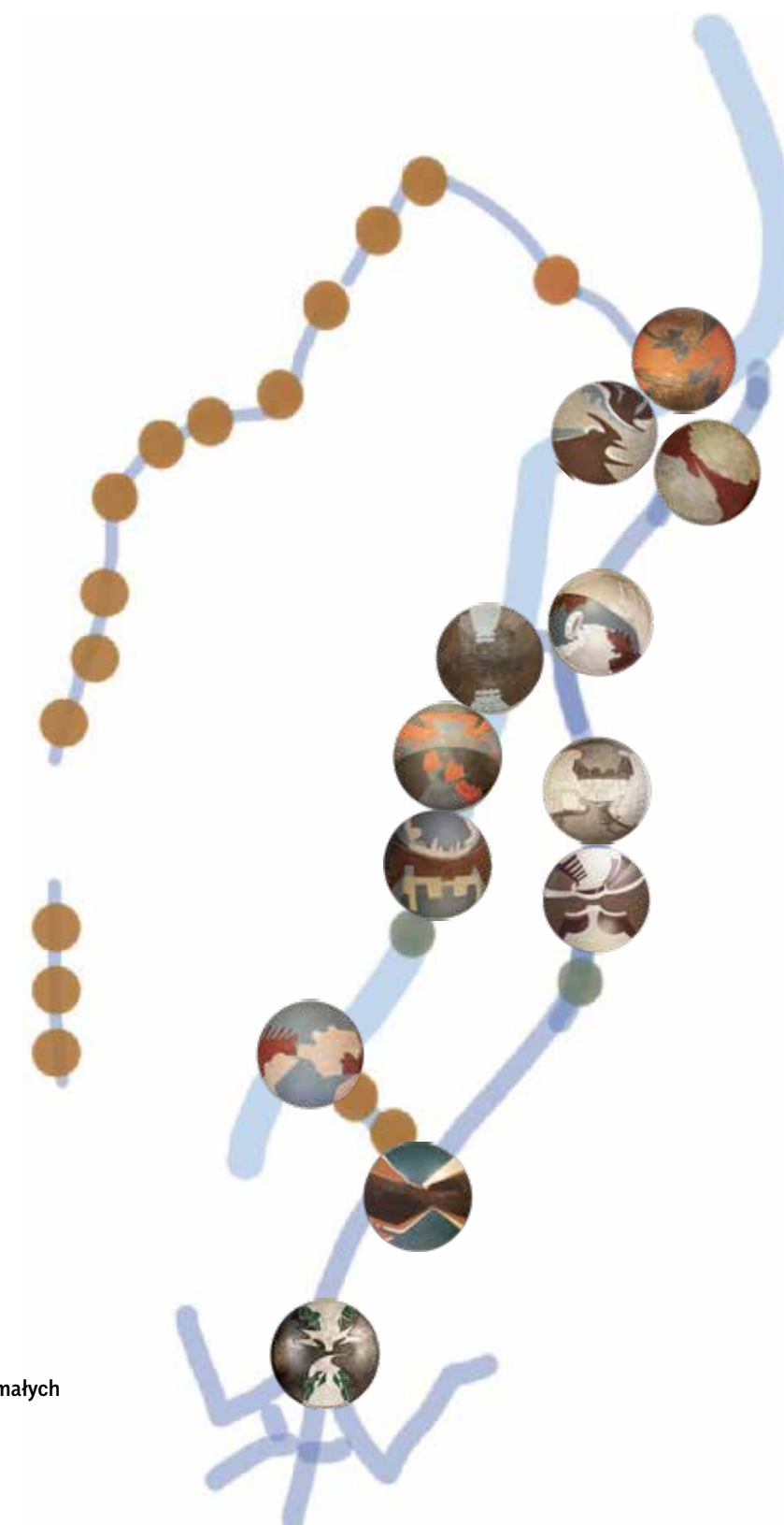

Ilustracje na obu stronach: Mapy Gdańska, i wskazane mosty, które były analizowane w kolejnych etapach badań.

Szlak z północy na południe:
nazwy i usytuowanie 12 *Mostellesów*
na mapie Starego i Głównego Miasta Gdańska.

- 1 Mostelles Wapienniczny
- 2 Mostelles Kładka na Ołowiankę
- 3 Mostelles Most Ciesielski
- 4 Mostelles Kamieniarski / Szafarski
- 5 Mostelles Kładka Św. Ducha
- 6 Mostelles Most Zielony
- 7 Mostelles Stągiewny
- 8 Mostelles Rogoźników / Na Szopy
- 9 Mostelles Krowi
- 10 Mostelles Popielny
- 11 Mostelles Toruński
- 12 Mostelles Grodza / Śluza Kamienna

Złoty Środek Arystotelesa
Wykaz 12 cnót, które przypisałam
12 mostom w Gdańsku.

- 1 Dowcipność, Umiejętność żartowania z siebie
- 2 Skromność
- 3 Prostolinijność, Szczerłość, Prawdopodobność
- 4 Stosowna duma, Samozadowolenie
- 5 Odwaga, Możliwość stawiania czoła przeciwnościom
- 6 Hojność, Wielkoduszność
- 7 Oburzenie
- 8 Zdrowa ambicja, Szacunek do własnej egzystencji
- 9 Wyważenie, Odpowiedniość w rzeczach wielkich i małych
- 10 Życzliwość, Uprzejmość
- 11 Cierpliwość, Łagodne usposobienie
- 12 Umiarkowanie, Powściągliwość

1. Mostelles WAPIENNICZY

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Wapienniczego.

MOSTELLES WAPIENNICZY:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,85m,
wys. 0,75m

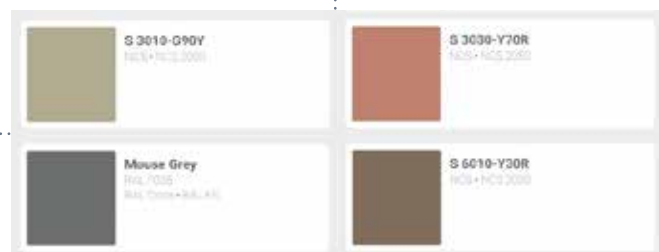
PRZESŁANIE / ZNACZENIE – Istoty boskie

– RAL 7032 – szarozielony, opalizujący zielony, kamienisty szary.

Opalizującej zieleni jest tutaj niewiele, a jednak duża liczba urokliwych mostków na kanale Raduni przypomina nam, że nurt kanału wije się jak wstęga i wnika głęboko w miasto. Barwa zielonkawej wody widoczna jest na *Mostellesie* w konturach koryta rzeki i zarysach budynków oraz w błyskach na wodzie. Jak zefirek prześlizguje się po powierzchni wody, śmiga, skacze i wskazuje na jednoczesną obecność dwóch nurtów: jeden karmiący (zboże mielone w młynach), wypływający z kanału Raduni do Motławy, a drugi wydalający – płynący z Motławy do morza, który widzimy w budynkach przepompowni ścieków ze starej cegły szamotowej.

Będąc gdańszczanką i mając na względzie własne samopoczucie, uważam, że należy z humorem podchodzić do tego, czego nie możemy zmienić. Dlatego wybieram cechę z zestawu „Złoty Cnót Arystotelesa”, która może tutaj zadziałać pozytywnie – **Dowcipność / Umiejętność żartowania z siebie**. Przyglądając się z mostu Wapienniczego zmienionej nowymi inwestycjami panoramie miasta i głównego wjazdu do miasta od strony morza – nic nam nie pozostaje tylko mieć dystans i duże poczucie humoru, bo nie jesteśmy w stanie poprawić panoramy Gdańska.

Czwórnica w metodzie doboru barw

FUNKCJA – Śmiertelni

– RAL 7037 – stalowo szary, popielaty, szary metaliczny.

Nowoczesne konstrukcje wylaniających się na horyzoncie budynków i mostów tną klimat średniowiecznego miasta jak brzytwa. Jawią nam się jako narzędzia, które potencjalnie mają dwojakie funkcje: rozdzielać, ale i łączyć. Strach jest szary, panika ostra i stalowa. Widoczne są tutaj dwa obiekty, oba ukośne, drapieżne, ostre, kanciaste. Pierwszy z nich – kładka na Ołowiankę – jest mostem zwodzonym, tutaj na *Mostellesie* widzimy ją w pozycji podniesionej. Może łączyć lub rozdzielać, w zależności od tego, czy jest otwarty czy zamknięty, i dodatkowo w zależności od punktu widzenia: pieszych czy statków. Drugi obiekt – naprzeciwno – to Muzeum II Wojny Światowej. Ostre krawędzie jego bryły mają siał strach i ostrzegać, ale też mogą kojarzyć się z ochroną, jeśli utożsamiamy budynek z bunkrem, który może być użyty w kolejnej wojnie.

FORMA, OTOCZENIA – Niebo

– RAL 2001 – cynober, pomarańczowy, jasna cegła, jasny brąz.

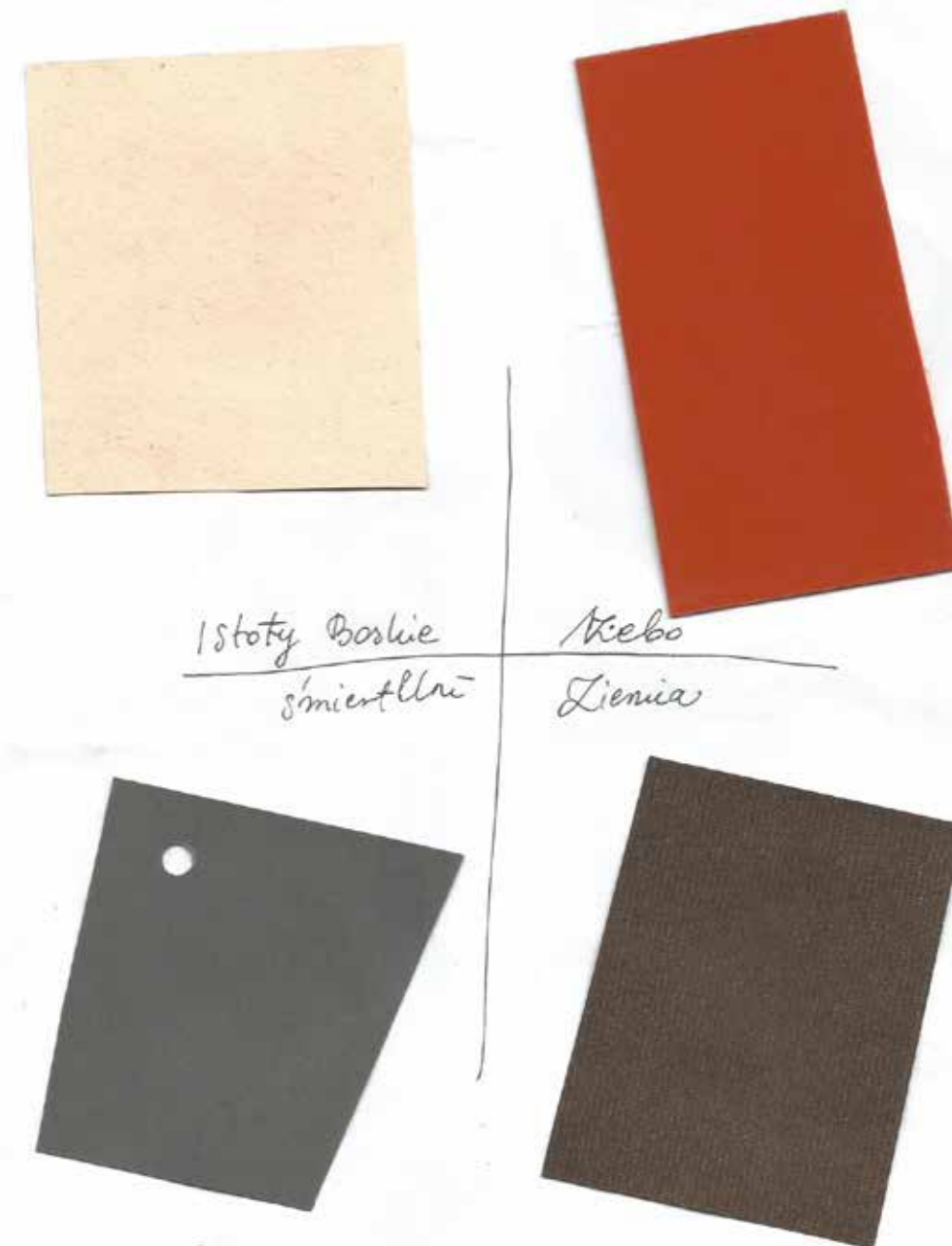
Szaro-stalowy – nowe budynki, które tną jak brzytwa stary klimat średniowiecznego miasta. To są również narzędzia potencjalne, a tak wyglądają na *Mosstelesach* owe nowoczesne budynki. Most – Kładka na Ołowiankę, widoczny tutaj podniesiony – może łączyć albo podniesiony rozdzielać, ale też i chronić, w zależności dla kogo, czy dla pieszych, czy dla statków, zaś Muzeum II Wojny Światowej może ostrzegać, ale też chronić – służyć jako kolejny bunkier.

Most Wapienniczny

MATERIA – Ziemia

– RAL 7006 – brązowy, beżowo-szary.

Kolor już na samym wstępie ugruntowuje nas w przekonaniu, że Gdańsk został wybudowany na bagnach, o czym informuje sama nazwa miasta, zawierająca starosłowiański morfem „gd” oznaczający mokradła. Kieruje też naszą uwagę na to, co jest ukryte głęboko w ziemi, skryte, a kanał Raduni często jest ukryty: pod drogami, sklepami, młynami i skrzyżowaniami. Brąz jest domeną ziemi, połączyłam go w połyskliwy melanż z kolorów *Czwórnicy*, starając się uchwycić błyski odbijających się ostrzy w nurcie rzeki.

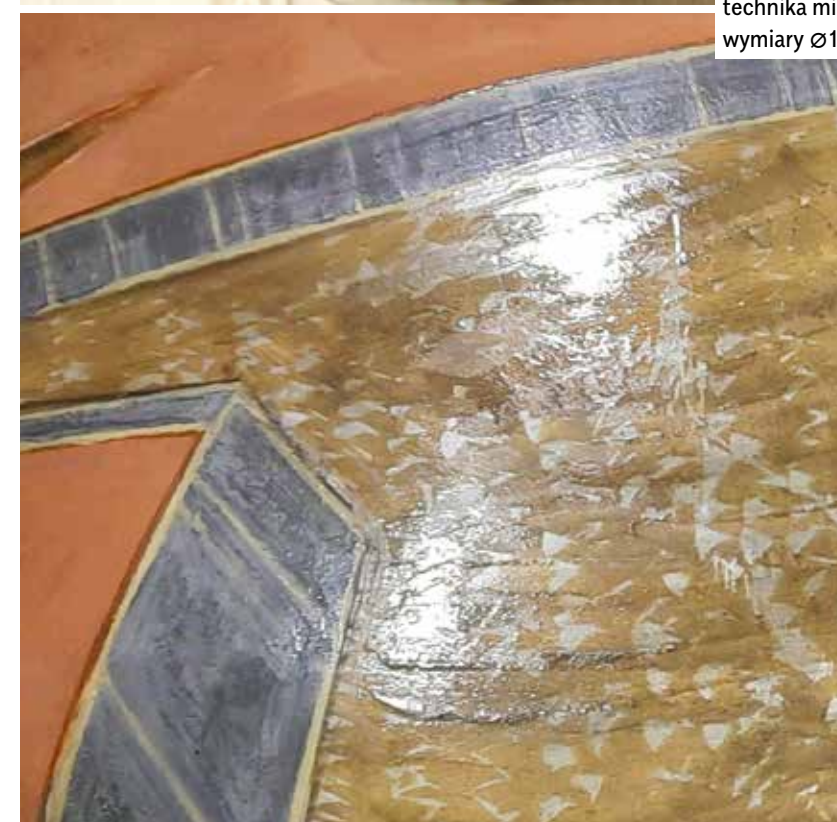

12) mostek
Kanał Wapiennicy no 1 mostek

Mostelles WAPIENNICZY

MOSTELLES WAPIENNICZY:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,85m, wys. 0,75m

2. Mostelles KŁADKA NA OŁOWIANKĘ

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Kładki na Ołowiankę.

**MOSTELLES
KŁADKA NA OŁOWIANKĘ:**
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,85m,
wys. 0,75m

PRZESŁANIE, ZNACZENIE – Istoty boskie
– RAL 5014 – błękitnoszary, niebieski gołębi.

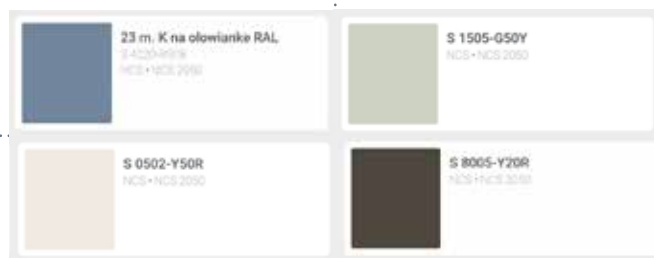
Na *Mostelessie* kolor ten nakłania do bezpiecznego podpięcia się do błękitnej wstęgi podkreślającej dawną panoramę Starego i Głównego Miasta – z wieżyczkami, spadzistymi dachami i innymi atrybutami czaru tego miejsca – oraz do podążania wzdłuż rzeki nabrzeżem wybrukowanym kocimi łbami. Symbolizuje zwrócenie uwagi na odtworzone po wojnie fragmenty miasta, które mam nadzieję przetrwają już w tym pięknym stanie.

Analiza funkcji i otoczenia tego mostu oraz wyglądu środkowej części kładki, którego nie daje się nie zauważyć nawet kiedy się na niej stoi, w odróżnieniu do innych mostów, które nie zasłaniają widoku z mostu – to przesłanki, aby się zastanowić nad cechą **Skromności** z zestawu cnót Arystotelesa. Jako prosta kładka dla pieszych może wydawać się nieco przesadnie technicznie zaprojektowana i rozbudowana przypominając bardziej okręt wojenny niż zwykłą kładkę, równocześnie zabierając widok na panoramę miasta.

FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 9002 – biel karpacka, świeża szałwia.

Widoczną tu strukturę mogłam uzyskać tylko za pomocą waty szklanej i żywicy, wykorzystywanej w Stoczni Jachtowej do produkcji lekkich form jachtowych, z której wykonane są również moje formy *Mostellesów*. Surowo cięte kawałki materiałów pochodzenia nienaturalnego odgrywają rolę tła, gdyż wokół rozpościera się surowy widok wielkich i jeszcze niedokończonych inwestycji deweloperskich wznoszonych po obu stronach rzeki na terenach okołostoczniowych. Co ciekawe, w Gdańsku mówi się, iż Stocznia nigdy nie śpi, a teraz budowane są tutaj sypialnie – wielkie osiedla mieszkaniowe...

Czwórnica w metodzie doboru barw

Most Kładka na Ołowiankę

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 9010 – biel czysta, biel cynkowa, perłowy.

Funkcja tej kładki jest nie do przecenienia, łączy wyspę Ołowianka i Dolne Miasto ze Stoczną i nową, rozbudowywaną częścią miasta. Mieszkańcy czekali na ten most od dziesięcioleci. Ma barwę pochodnej bieli, offwhite, więc w *Mostellesie* użyłam bieli do oznaczenia Mostu Wapienniczego, widzianego z kładki w oddali po lewej stronie, oraz białych żagli przy budynku Filharmonii Bałtyckiej. Podkreślam w ten sposób kulturę budowania mostów zaczerpniętą z rzymskich mostów łukowych oraz kulturę wysoką, w postaci muzyki klasycznej. Te dwie budowle po obu stronach mostu konfrontują z kładką na Ołowiankę i niebezpiecznie wyglądającym, wystającym, wysokim na 40 metrów ramieniem jej elementu zwodzonego – potężną dawką bieli, działającą jak manifestacja wielkiego ego.

MATERIA – Ziemia
– RAL 8017 – brunatny, ciemny brąz, umbra naturalna.

Oznaczyłam tym kolorem koryto rzeki, ponieważ zarówno rzeka, jak i kolor brązowy dają poczucie stabilizacji, gwarancję, że usytuowanie miasta u ujścia rzeki do morza umożliwia stały dopływ surowców, a więc i gotówki, niezależnie od czynników zewnętrznych: włodarzy, trendów, konfliktów. W oddali widzimy stocznie: Cesarską, Remontową i Jachtową – piasek, którego użyłam w *Mostellesie* do wypełnienia zarysu koryta rzeki, pozyskałam bezpośrednio z terenów tych zakładów. Ziemia na *Mostellesie* ma delikatny srebrzysty odbłask, ponieważ zawiera w sobie opiłki metali i drobiny minerałów wykorzystywanych w stoczniowych warsztatach.

Stara m. / m. Kładka na Ołowiankę

Mostelles KŁADKA NA OŁOWIANKĘ

MOSTELLES KŁADKA NA OŁOWIANKĘ:
technika mieszana, wymiary Ø1,85m, wys. 0,75m

3. Mostelles CIESIELSKI

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Ciesielskiego.

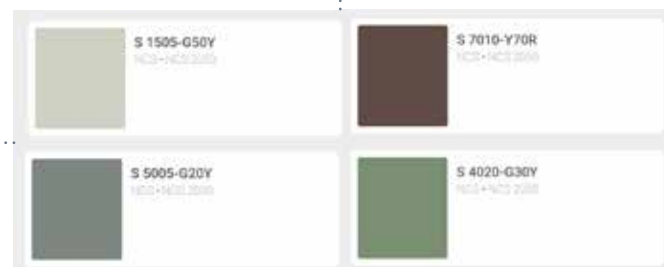
MOSTELLES CIESIELSKI
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,65cm,
wys. 0,55m

PRZESŁANIE, ZNACZENIE – Istoty boskie
– RAL 9002 – szarobiały, świeża szatwia, biel karpacka.

Spokojne, romantyczne obrzeże miasta, które niesie ze sobą zapach łąk i wprowadza nas w klimat bliskości morskich fal. Barwę zastosowaną w *Mostellesie* uzyskałam za pomocą tzw. żywego, kinetycznego piasku, który dokleiłam, aby uwypuklić kontury naturalnych, nieumocnionych brzegów, przy których kwitnie życie – w kontraście do opisanych powyżej sytuacji.

Z tym mostem kojarzy mi się cnota **Prostolinijność, Szczerość, Prawdomówność** – która ma swoje miejsce pomiędzy „Udawaną skromnością” i „Samochwałstwem” – jako cechy wybrane ze Złotych Środków Arystotelesa, ze względu na dobrze tutaj zaakcentowaną obecność ludzką i jej konsekwencje dla przyrody. Relacja człowieka z naturą, jak sugeruje filozof Heidegger, powinna się objawiać poprzez nasze zaopiekowanie planetą Ziemią i działania związane z zachowywaniem jej istoty, czyli konserwowaniem, respektowaniem, a nie zawłaszczaniem. Korzystanie z bogactwa natury powinno być prowadzone na tyle tylko, na ile to konieczne.

Czwórnica w metodzie doboru barw

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 7023 – szary kamienny, betonowy.

Most ze względów funkcjonalnych zbudowany został na ukos, z przeznaczeniem do ciężkiego transportu kolejowego – przewożono nim opał do elektrociepłowni. Obecnie w bezpośrednim sąsiedztwie towarzyszą mu bezceremonialnie przebiegające rury z pobliskiej przepompowni ścieków, co wprawia mnie w zakłopotanie, ponieważ mogłyby przebiegać pod wodą, pod mostem etc. Nadałam im jaśniejszy niż w rzeczywistości szary kolor, podświadomie pragnąc, aby nie były widoczne, aby wtopiły się w barwę koryta rzeki. Rzeczywistość jest jednak taka, że spotykają się tu i zderzają z sobą sprzeczne wartości: romantyczny naturalny bieg rzeki ze wstydliwie skrywanymi elementami funkcjonowania miasta: dawniej spalaniem, teraz wydalaniem.

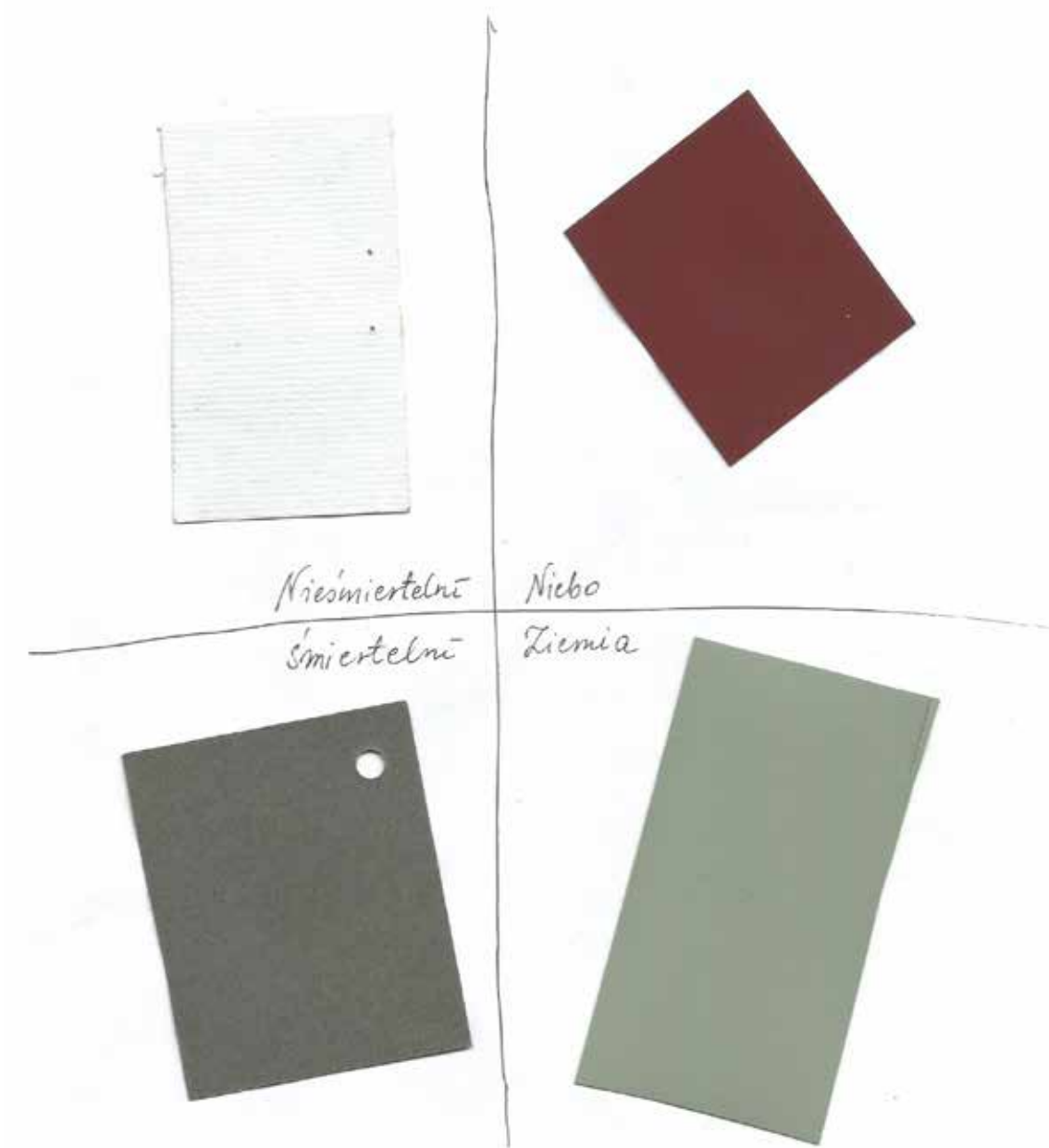
FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 8028 – brąz ciemny, stara terakota, czarnoziem, zastygła krew.

Z mostu widać nowe osiedla mieszkaniowe oraz budynki filharmonii, które przyjęły ten kolor ciemnego brązu na fasadach. Zastosowana barwa symbolizuje nieistniejące już stare budynki naprzeciwko wyspy Ołowianki i na terenach składowych, takie jak rzeźnia, Dwór Ciesielski i inne fabryki oraz magazyny. Obiekty zniknęły z przestrzeni miasta, nie ma więc po nich śladu na *Mostellesach*, jest tylko pamięć o ciemnych, okopconych „krwawych jatkach” i płonących zabytkowych budynkach, celowo doprowadzonych do ruiny, aby w ich miejsce wznieść coś nowego.

Most Ciesielski

MATERIA – Ziemia
– RAL 6011 – jasnozielony, oliwkowy, zielony rezedowy.

Postanowiłam wprowadzić taki kolor rzeki, z jakim zazwyczaj jest kojarzona natura: jasnozielony, oliwkowy – ze względu na dzikość środowiska otaczającego tutaj koryto rzeki po obu stronach mostu. Zatem widzę tutaj totalną przyrodę, której pozwolono zachować swój naturalny rytm i charakter, brzegi porośnięte przez dzikie trawy, rzęsę wodną, szuwały, z bogactwem owadów i polujących na nie ryb wyskakujących ponad lustro wody.

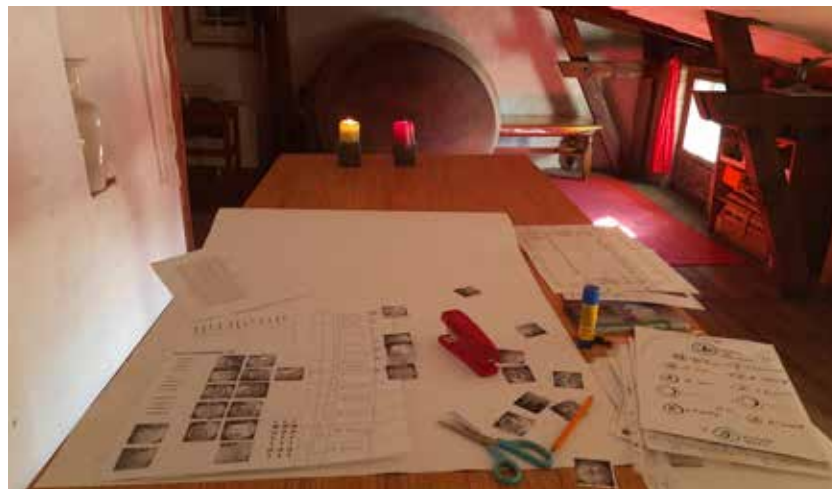
Kanał na Stępcie / m. Ciesielski

MOSTELLES CIESIELSKI
technika mieszana,
wymiary $\varnothing 1,65\text{m}$, wys. 0,55m

4. Mostelles KAMIENIARSKI / SZAFARSKI

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Kamieniarskiego.

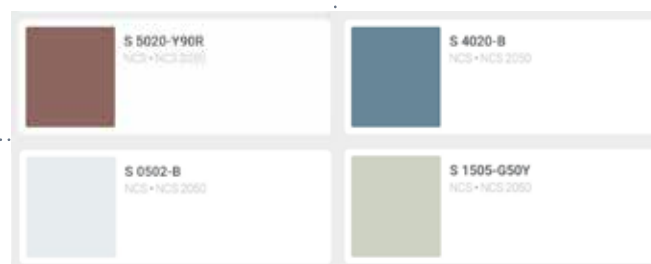
MOSTELLES
KAMIENIARSKI / SZAFARSKI
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,65m,
wys. 0,55m

PRZESŁANIE, ZNACZENIE – Istoty boskie
– RAL 8000 – brązowo-zielony, miedziany.

Stojąc na tym moście, doznajemy wyjątkowych wrażeń – zawsze pozytywnych, jak wynika z moich badań sensorycznych. Miejsce to rozluźnia i w bajkowy sposób powoduje spowolnienia czasu, przykuwa uwagę różnorodnością i zsynchronizowanym dualizmem. Słodziutki 5-gwiazdkowy hotel butikowy kontra stojące po drugiej stronie mostu ekspozyty z łodzi podwodnych i maszyny wystawione przez Muzeum Morskie – to zestawienie wprowadza mnie w steampunkowy, wiktoriańsko-przemysłowy klimat... Bardzo bym pragnęła, aby nastroju tego miejsca nie psuć, tylko jeszcze podsycać. Tym bardziej że otoczenie chwalone jest przez ekspertów z całego świata za naturalność i za pozostawienie w centrum miasta pierwotnego ekosystemu.

W podsumowaniu tych rozważań wstawiam cechę **Stosowna duma, samozadowolenie** jako ideę tego miejsca, równoważącą „Bojaźliwość” i „Pychę, Pustą próżność” na przeciwległych krańcach.

Czwórnica w metodzie doboru barw

Most Kamieniarski / Szafarski

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 9003 – biel sygnałowa, tytanowa.

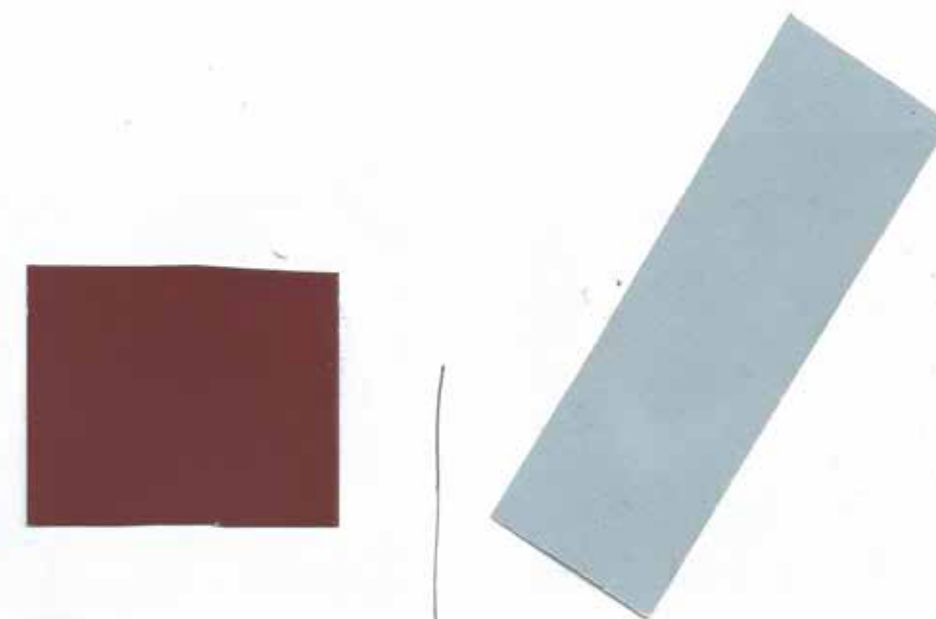
Biel jest tutaj kolorem symbolizującym elementy rozrywki i luksusu występujące w okolicy. Biel sygnałowa to barwa ekskluzywnych jachtów zacumowanych tuż obok mostu, chcących lśnić i wzbudzać zazdrość, barwa nowych budynków mieszkalnych w północnej części wyspy Spichrzów, a także barwa kabin gondoli na kole widokowym na wyspie Ołowianka. To, co jeszcze zasugerowało mi biel, to białe łabędzie, które przebywają tutaj co roku, aby uwić gniazda dla młodych w szuwarach, po czym odpływają pośród połyskliwej bieli ekskluzywnych jachtów zacumowanych w Marinie do Kamiennej Grodzi i opływu Motławy.

FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 5014 – błękitnoszary, niebieski gołębi.

Zarówno z otoczenia, jak i z atmosfery samego mostu emanuje sielankowość, niebywały balans, widok wręcz otula spokojem – to miejsce, gdzie można mieć poczucie zaopiekowania w tkance miejskiej. Moją interpretację tego otoczenia stworzyłam w czasie, gdy jeszcze czarnych masywnych budynków nowych osiedli mieszkaniowych nie było w perspektywie ujścia kanału Ciesielskiego do Motławy i niestety mam świadomość, że za chwilę nowo powstające zabudowania w tle zniszczą tę sielankowość przyrody nieuchronnie odchodzącą w przeszłość.

MATERIA – Ziemia
– RAL 9002 – szarobiały, świeża szatwia, biel karpacka.

To barwa oddająca naturę wchodzącą w przestrzeń miasta. Jest to wyjątkowo urokliwe miejsce, jeden z piękniejszych miejskich brzegów, jakie widziałam, gdzie siły przyrody spotykają się z cywilizacją – nowoczesnością, komercjalizacją i kulturą wysoką. Barwa sugeruje naturalną linię brzegową porośniętą szuwarami, pałkami rzecznyymi i wysokimi trawami.

Istoty Boskie

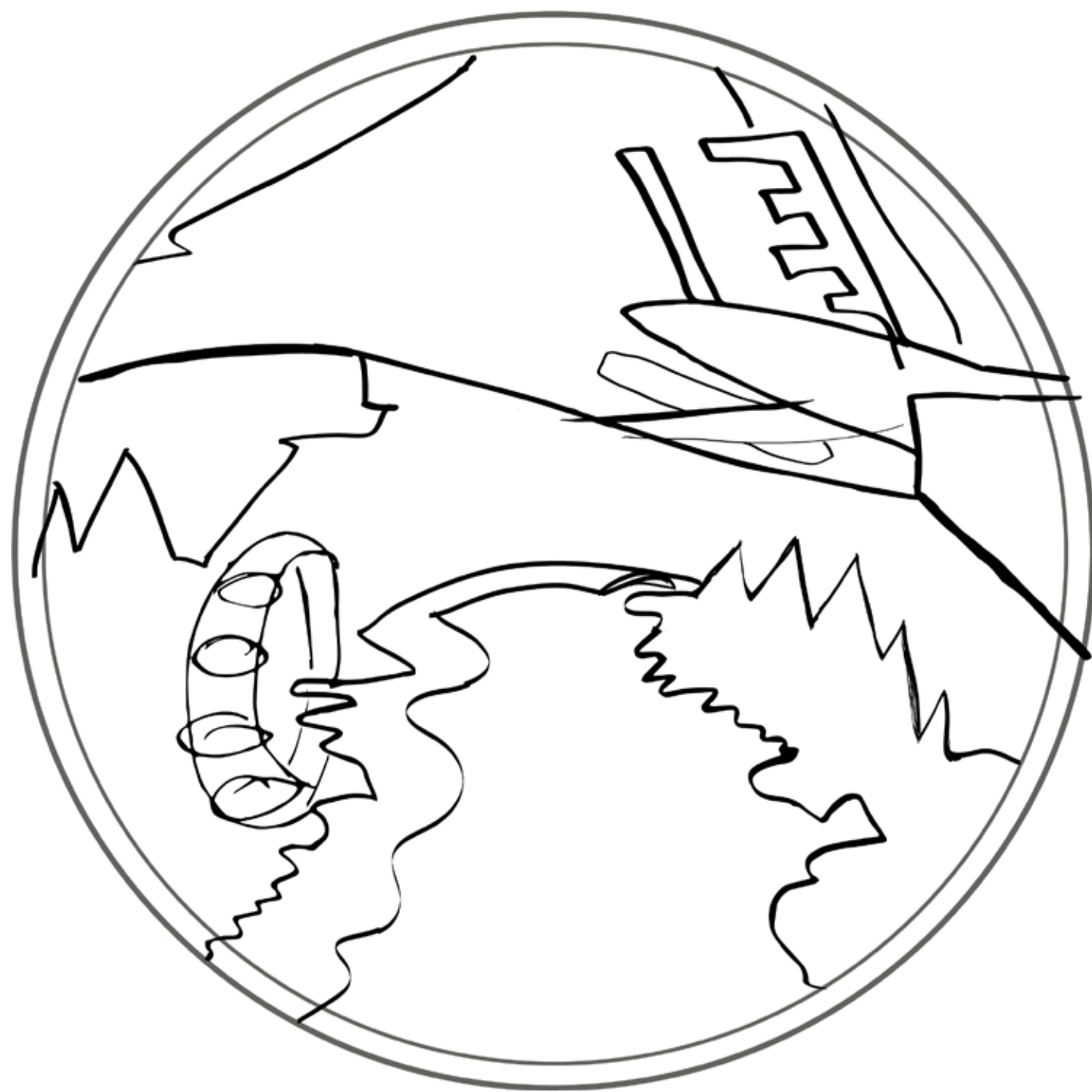
Niebo

Śmiertelni

Ziemia

Kamieniarski
Kanał na Stępcie / m. Szafarski / Czerwony

MOSTELLES KAMIENIARSKI / SZAFARSKI
technika mieszana, wymiary \varnothing 1,65m, wys. 0,55m

5. Mostelles KŁADKA ŚWIĘTEGO DUCHA

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Kładki Św. Ducha.

MOSTELLES
KŁADKA ŚW. DUCHA:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,55m, wys. 0,45m

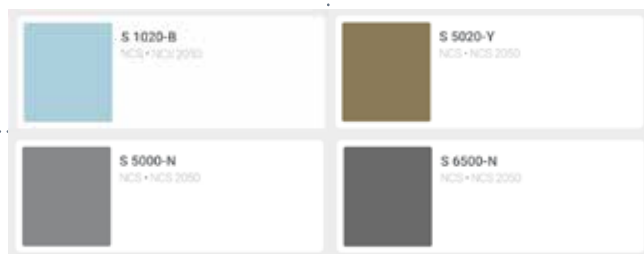
PRZESŁANIE, ZNACZENIE – Istoty boskie
– RAL 5021 – Błękit nieba, jasny niebieski.

To najmłodszy most, nadałam mu więc w przesłaniu barwę baby blue. Błękit nadaje po pierwsze lekkość w tym zestawieniu szarości z metalem. Kolor ten jest również związany z poczuciem zaopiekowania. Stojąc pośrodku mostu i patrząc na nurt rzeki, widzimy jego wysunięte daleko dwa elementy, którym na *Mostellesie* dałam kolor błękitny – one niejako chronią nas, towarzyszą w momencie przejściowym, w punkcie liminalnym. Znaczenie dla mnie ma również to, że w razie awarii mostu obrotowego wzięto pod uwagę pierwiastek ludzki jako boski, gdzie działająca kolektywnie ludzka siła za pomocą lin może sprowadzić, „pociągnąć” most na pożądaną pozycję. Chciałabym chociaż raz w sezonie zobaczyć, jak ludzie razem przesuwają ten most. Dla mnie miałyby to znaczenie bardzo symboliczne, ponieważ gdańszczanie od średniowiecza wykazywali się wielką odwagą, która dla mnie może zmanifestować się na tym moście – ostatnim, najmłodszym, współczesnym. Dawni gdańszczanie dokonywali rzeczy wielkich dzięki swojej determinacji: poczynając od stawiania warunków polskim, szwedzkim i niemieckim królom oraz możnowładcom, poprzez bohaterkie odpięcie ataku na Westerplatte i obronę Poczty Gdańskiej na początku II wojny światowej, na walce z komunistami – strajkowi w Stoczni im. Lenina, „przekroczeniu płotu” i założeniu Solidarności – kończąc. A teraz mogliby własnymi rękami „przekręcić” most i „połączyć” brzegi...
Złoty środek Arystotelesa tutaj zdecydowanie to **Odwaga – czyli Możliwość stawiania czoła przeciwnościom a także Podnoszenie standardów**, w wyniku równoważenia: niedoboru – „Tchórzostwa” i nadmiaru – „Zuchwalstwa”. Współcześnie wybudowana kładka w samym centrum turystycznym Gdańska w sensie opisanej wyżej przez mnie Heideggerowskiej filozofii budowania, zamieszkiwania, myślenia jest dla mnie metaforycznie pierwszym etapem w kolejnym cywilizacyjnym rozwoju duchowym człowieka – w którym według dr D. Hawkinsa przestąpienie progu odwagi jest kluczowe dla podwyższenia świadomości. Może dlatego nieprzypadkowa i inspirująca jest tutaj nazwa kładki „Św. Ducha”, zaczerpnięta od nazwy bramy stojącej obok.

FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 8000 – brązowo-zielony, miedziany.

Most jest niewyszukany i nie zawiera według mnie żadnych elementów nawiązujących do otaczającej go architektury Głównego i Starego Miasta i nowych obiektów wyspy Spichrzów. Zainspirowałam się więc kolorem mosiądzu z detali z otoczenia. Symbolika mosiądzu jest podobna do złota, który błyszczy imponuje i „pociąga”, jak bogactwo patrycjuszy / kupców / władców gdańskich.

Czwórnica w metodzie doboru barw

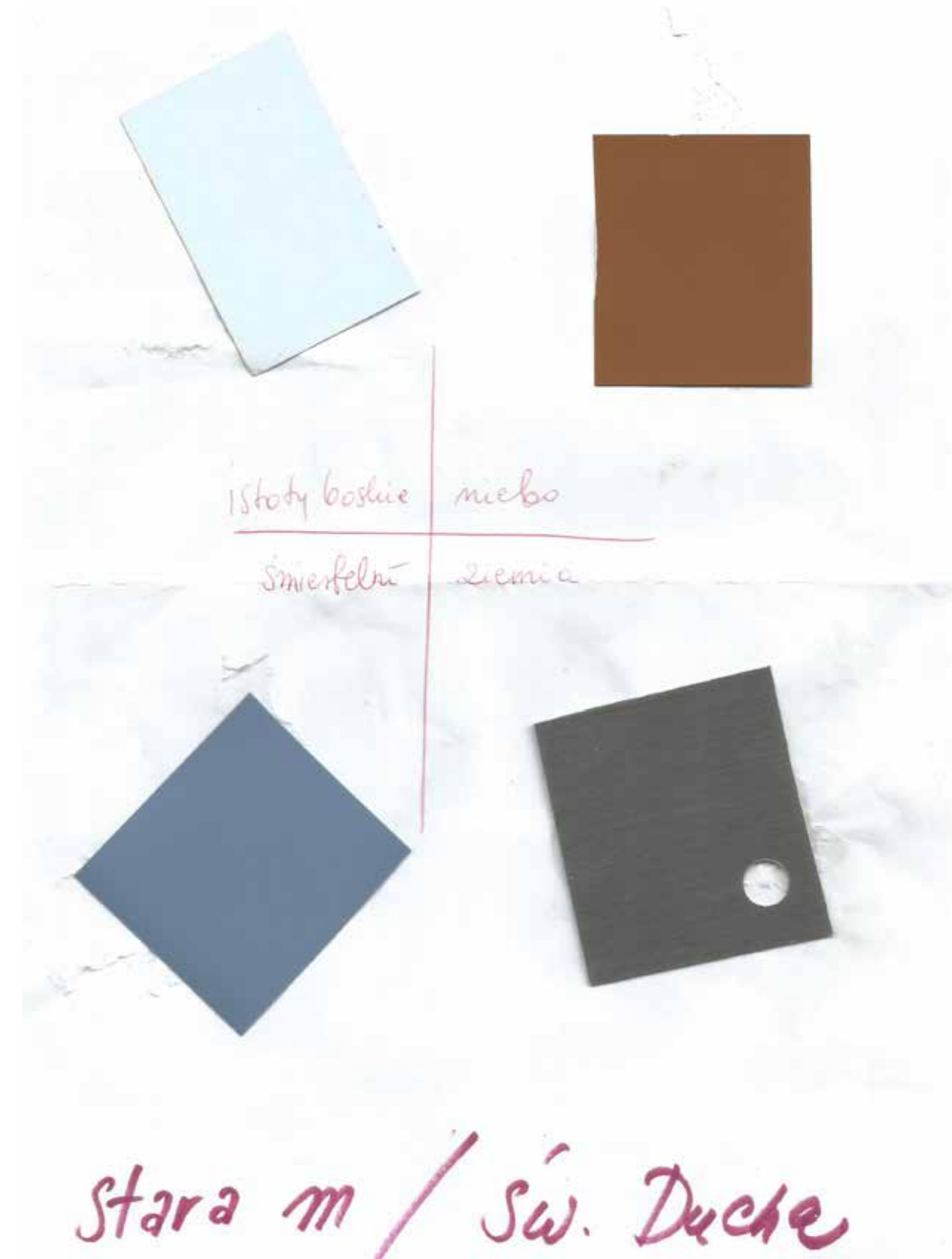
FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 7005 – stalowoszary, szary metaliczny.

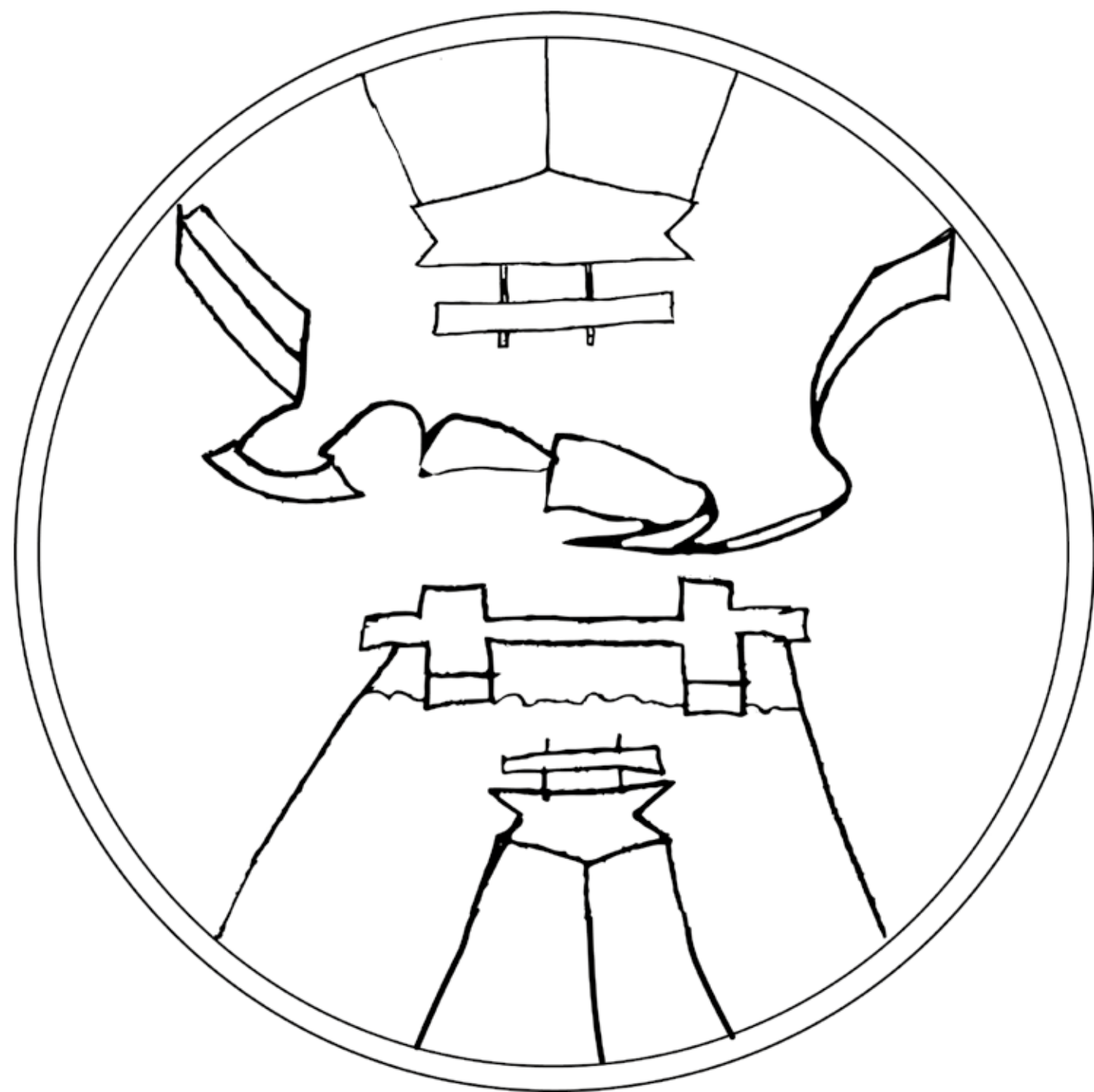
Pomimo blasku otoczenia i „boskich” możliwości ludzie, stają się szarą masą czekającą na elektrycznie napędzany obrót mostu i możliwość przejścia po podświetlanej jak w Las Vegas kładce, aby dostać się na Wyspę Spichrzów, miejsca ekskluzywnych hoteli, restauracji, kawiarni, klubów i dyskotek. Przepływ tysięcy ludzi, szarego bezosobowego tłumu, który napędza biznes jak w każdym portowym mieście niekoniecznie w oficjalnym obiegu, lecz w tzw. szarej strefie. Szary kolor oznacza tutaj dla mnie również zniknięcie w tłumie, bezosobowość i zgodę na wygląd tego kolejnego już współcześnie wybudowanego mostu, przypominającego rehabilitacyjne urządzenie szpitalne.

Most Kładka Świętego Ducha

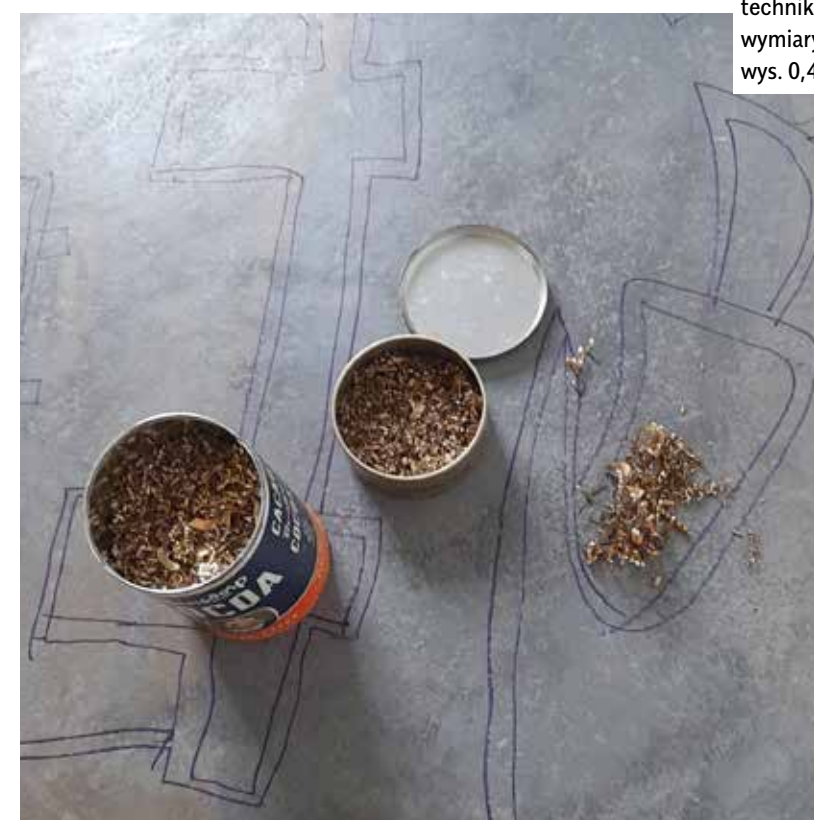
MATERIA – Ziemia
– RAL 7037 – szarość popiołu, neutralna szarość.

Materiały, z których zbudowany jest ten most, to stal, szkło oraz tysiąc ton betonu pod i nad wodą. Most sprawia wrażenie zimnego i obcego w miejscu, w którym został postawiony. Prowadząc moje badania, wsłuchiwałam się wraz ze studentami w reakcje przechodniów. Z ust większości ludzi będących na moście, bez względu na porę roku, padało słowo: „zimno”.

MOSTELLES
KŁADKA ŚW. DUCHA:
technika mieszana,
wymiary Ø 1,55m,
wys. 0,45m

6. Mostelles ZIELONY

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Zielonego.

MOSTELLES ZIELONY
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,85m,
wys. 0,75m

PRZESŁANIE – Istoty boskie
– RAL 3022 – cynober, czerwona cegła jasna, łososiowy.

Barwa ceglasta to kolor charakteryzujący Gdańsk w czasie jego największej świetności, czyli w XVII wieku, kiedy to był jednym z najbogatszych miast w Europie. Jednakże czerwień spichrzów przypomina nam również, że owe budynki często płonęły. Widoczna w oddali bryła Muzeum II Wojny Światowej również przypomina nam o kruchości tego miejsca, które na szczęście jak Feniks za każdym razem odradza się z popiołów. Czerwień jest kolorem kontrastującym z zielenią, toteż nasuwa się natychmiast skojarzenie z wspomnianą już Bramą Zieloną wchodzącą w skład słynnego Traktu Królewskiego. Najważniejszy most w Gdańsku, władza i pieniądze, z okien Bramy Zielonej królowie i możnowładcy obserwujący ruch na rzece i moście...

Stąd przesłanie – warto być hojnym zawczasu, zanim ogień nie zniweczy bogactw. I tu jawi nam się kolejny Arystotelesowski Złoty Środek w sferze działania: **Hojność, Wielkoduszność.**

Czwórnica w metodzie doboru barw

Most Zielony

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 7046 – szarość stalowa.

Ten kolor – obecny tutaj w postaci barwy przedstawionego na *Mostellesie* pobliskiego Mostu Krowiego – przypomina o pracy i szarości życia zwykłych mieszkańców tego miasta: krowy wyprowadzane były na wypas tuż obok wjeżdżających do miasta po równoległym moście królów, cesarzów i patrycjuszów. Symbolicznego znaczenia nabiera również szara masa tłumy turystów przelewająca się codziennie przez Most Zielony, zwłaszcza w kontekście dramatycznych wydarzeń rozgrywających się przed kilkuset laty, kiedy to poprzednik Mostu Zielonego, zwany Mostem Kogi, zawalił się pod ciężarem wspinających na jego uszkodzone zwodzone przeszło ludzie chcących dostać się w obręb Wolnego Miasta i w jednej chwili zabrał życie 56 osobom.

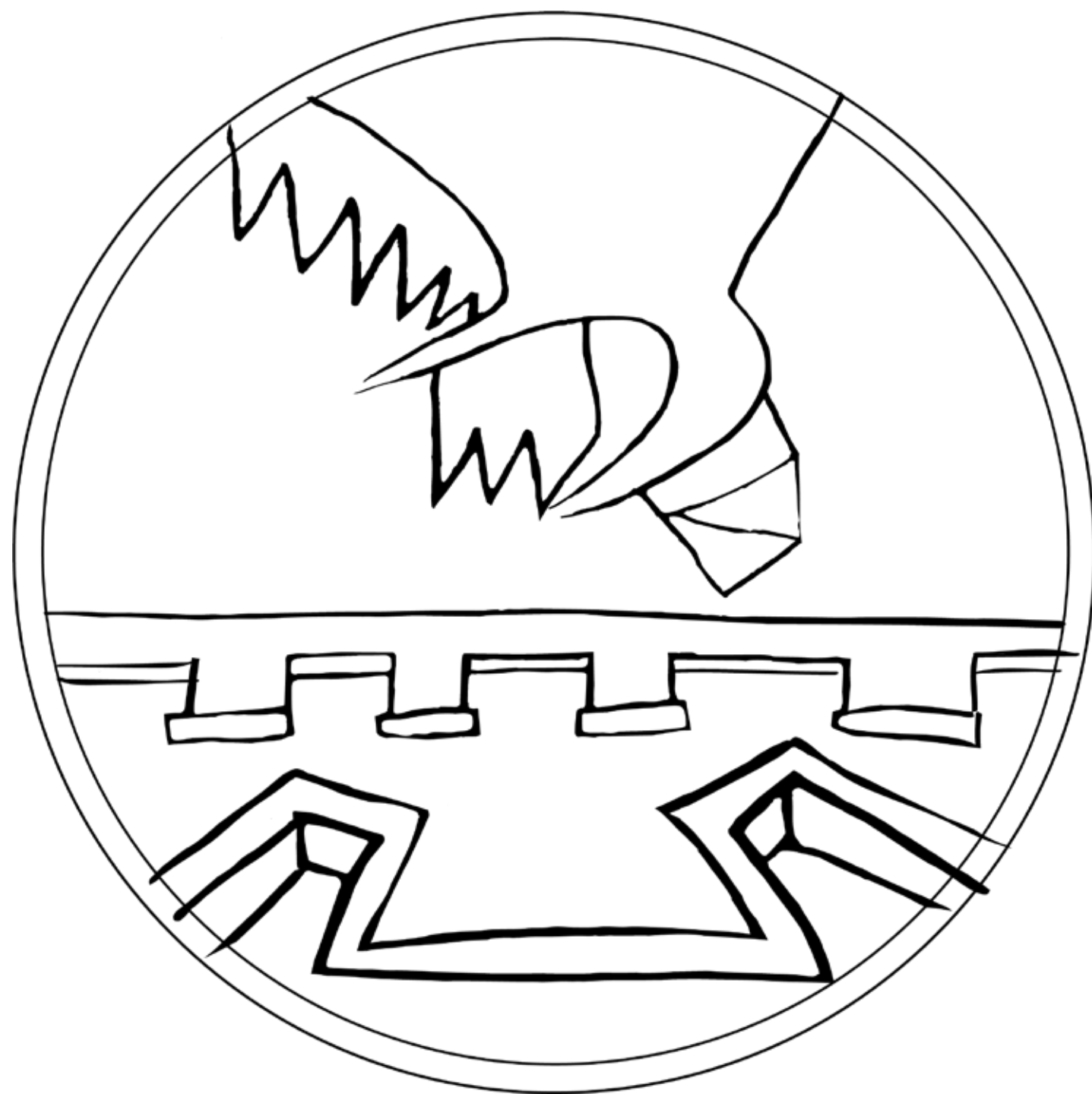
FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 6006 – zieleń ciemna.

Panorama wielkich budynków wznoszących się wzdłuż brzegu jest przytłaczająca. Nikt ze zwiedzających – których podpatrywałam w ramach moich badań – będąc na moście, nie patrzy w niebo. W kolor zielony jest wpisana zarówno śmierć, jak i odrodzenie, podobnie jak wpisana w życie Gdańska jest sezonowość. Miasto kiełkuje co roku tysiącem restauracji i barów, by w okresie zimowym zwijać parasole w ogródkach piwnych i zapadać w letarg.

MATERIA – Ziemia
– RAL 7002 – oliwkowozielony, szarozielony, khaki.

Most Zielony został po wojnie pośpiesznie odbudowany z betonu. Od tego czasu nigdy nie doczekał się rewitalizacji, choć stanowi bezpośrednie przedłużenie Drogi Królewskiej. Przepływająca pod nim rzeka w *Czwórni* należy do Ziemi, dlatego postanowiłam nadać jej kolor zbliżony do koloru ziemi – oliwkowozielony, działający jak kamuflaż. Ziemia jawi nam się jako miejsce skrywające pod swoją powierzchnią wiele skarbów czekających na odnalezienie i pokazanie światu. Podobnie do odkrycia jest także geneza niezrozumiałej współcześnie nazwy mostu, ponieważ nie posiada on żadnych elementów o zielonej barwie. W przekazach historycznych nie ma też wzmianek, aby kiedykolwiek takie miał. A ponieważ nazwano go Zielonym na długo przed postawieniem Bramy Zielonej, stąd wniosek, że to ona wzięła nazwę od pobliskiego mostu. Swe imię zyskał więc z zupełnie innego powodu. Hipotez – wspomnianych wyżej w opisie mostu – jest kilka, na potwierdzenie żadnej z nich nie ma jednak przekonujących dowodów. Być może ta tajemnica nigdy nie zostanie rozwikłana.

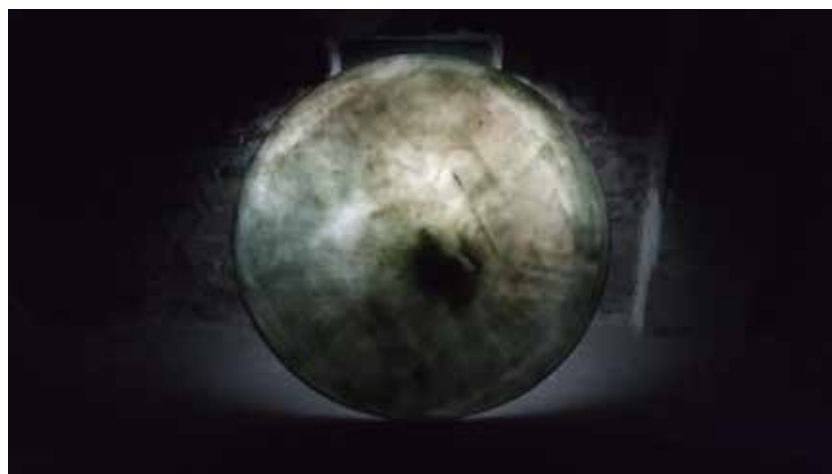

MOSTELLES ZIELONY
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,85m,
wys. 0,75m

7. Mostelles STĄGIEWNY

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Stągiewnego.

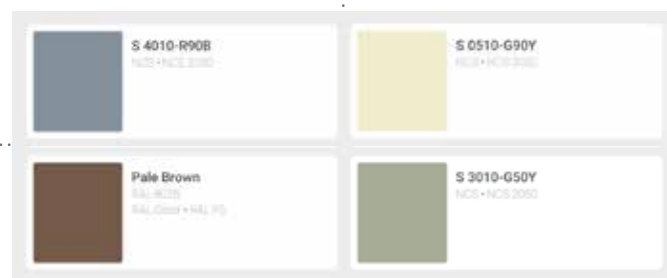
MOSTELLES STĄGIEWNY:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,65m,
wys. 0,55m

PRZESŁANIE, ZNACZENIE – Istoty boskie
– RAL 5014 – szarobłękitny, niebieski gołębi.

Każdy element i zarys budynku otrzymał tutaj poświęcę w kolorze niebieskim, barwy – jak uznałam – koniecznej dla przeciwwagi wobec różowych i brzoskwiowych budynków, zaszczości budownictwa komunistycznego, których obecności niestety nie da się w otoczeniu pominąć. Unaoczniony w tym miejscu kontrast między pozostałościami królewskiej epoki w dziejach miasta a obiektami pochodzącymi z jego peerelowskiego epizodu przybiera tu monstrualnego znaczenia. Dodatkowym „śmietankowym” smaczkiem jest to, że teraz stoi tutaj również budynek dawnej siedziby spółki Amber Gold biorąca udział w oszukańczych programach inwestycyjnych – przykład komunizmu „płynnie” przechodzącego w kapitalizm z płynnie utraconą płynnością.

W sferze przesłania i cnót – chciałam wskazać **Oburzenie**, jakie z trudem udaje mi się opanować między „Zawiścią” a „Złością i gniewem”.

Czwórnica w metodzie doboru barw

Most Sągiewny

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 8025 – brąz metal, brązowy metaliczny.

Walory funkcjonalne mają tutaj największe znaczenie. Masywne metalowe klamry ukazane na *Mostellesie* chroniły filary mostu przed uderzeniami statków, a obecnie wielkich jachtów cumujących w przylegającej marinie. Tak jak kiedyś, tak i teraz, po odrestaurowaniu go, most jest zwodzony. Strzegła go wieża Sągiewna ze średniowieczną zwodzoną bramą, podnoszoną na łańcuchach, a most był częścią systemu obronnego miasta i ochraniał jego mieszkańców przed napaścią z zewnątrz.

FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 1015 – magnolia, kość słoniowa, kremowo beżowy.

Niestety, w otoczeniu jest dużo zabudowań z lat 70. i 90. XX wieku o podobnej, pastelowej, jasno kremowej barwie. Most wziął nazwę od stojącej przy nim średniowiecznej Baszty Sągiewnej, której nazwa pochodzi od sągwi na mleko, ponieważ dawnym mieszkańcom budowla przypominała ją kształtem i proporcjami. Stąd używam tego koloru jako nawiązania do koloru mleka i śmietanki.

MATERIA – Ziemia
– RAL 6021 – zieleń błada.

Zielony błady jako kolor rzeki ma dla mnie tutaj znaczenie umarłej natury. Obieg rzeki po obu stronach jest wyregulowany i zatrzymany opaskami z betonu, cegły, kamienia, metalu i drewna. To konieczne dla luksusowych jednostek pływających w pobliskiej marinie, więc kolor pozostaje naturalny, ale przyćmiony i wyblakły.

Mostelles STĄGIEWNY

MOSTELLES STĄGIEWNY:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,65m,
wys. 0,55m

8. Mostelles ROGOŹNIKÓW / NA SZOPY

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Rogoźniczego.

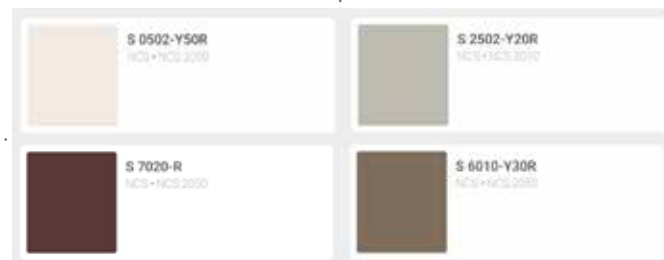
MOSTELLES ROGOŹNIKÓW:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,55m,
wys. 0,45m

PRZESŁANIE, ZNACZENIE – Istoty boskie
– RAL 9010 – czysta biel, biel cynkowa, biało-perłowy.

Biel to barwa mąki – właśnie na wyspie Spichrzów znajdowało się najwięcej magazynów zbożowych. Od najdawniejszych czasów chleb powszedni był obiektem czci, a także źródłem radości, kiedy go nie brakowało. Można tu przywołać tezę gdańskich historyków, że nawet kiedy Gdańsk przeżywał okres największego rozkwitu, to w tych miesiącach, kiedy spichlerze zbożowe stały puste, zjeżdżali się zewsząd pielgrzymi i w nich nocowali. Przywodzi to na myśl, że karma duchowa miała dla wielu ówczesnych ogromne znaczenie, nawet jeśli nasi gdańscy protoplaści byli mocno zorientowani na doczesne dobra. Jasnym kolorem zaznaczyłam dodatkowo widoczne na *Mostellesie* obiekty: most Stągiewny oraz wiadukt Dolnomiejski, w celu przypomnienia nam o lekkiej konstrukcji tymczasowej kładki mostu Rogoźników, wybudowanej w najodpowiedniejszym dla mojego projektu momencie. Most, jak się wydaje, bardzo pragnął zaistnieć w tym tuzinie *Mostellesów*, skoro został czasowo udostępniony dokładnie wtedy, kiedy podejmowałam ostateczną decyzję o jego *Identyfikacji artystycznej mostów*.

Cechą, która nasuwa się wręcz sama z siebie ze zbioru cnót Arystotelesa, to **Zdrowa ambicja, rozumiana jako szacunek do własnej egzystencji**, jako element doskonale równoważący „Fałszywą skromność” i „Przerośniętą ambicję”. Interesujące jest to, że most tymczasowy zaistniał na moment, dosłownie kilka miesięcy, by kilka tygodni przed zakończeniem mojej pracy nad częścią artystyczną rozprawy doktorskiej zostać ponownie rozebrany, a okazał się niezbędny w mojej koncepcji mapy i wybranych mostów w *Identyfikacji artystycznej mostów*. Zaistniał, ponieważ tak podpowiadała mu właśnie ona – zdrowa ambicja.

Czwórnica w metodzie doboru barw

Most na Szopy / Rogoźników

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 8015 – czerwone wino, ciemne bordo.

W tym miejscu szczególnie mocno odczuwa się obecność ludzkiej ingerencji – uwagę przyciąga całkowicie zabudowane przez inżynierów koryto rzeki. Z tego mostu rozlega się bardzo symetryczny widok na Most Stągiewny. Wspomniane już przyczółki – fundamenty mostu – jak też jego wystające z wody filary są zbudowane z czerwonej cegły. Teraz to jednak tylko ciemne, okopcone ruiny – ta oznaka śmiertelności mostu przemawia do nas tutaj o wiele mocniej aniżeli pamięć o jego dawnej funkcji.

FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 8008 – mosiądz metaliczny, brązowo-zielony.

Stojąc na tym moście, choć tymczasowym, uzmysławiam sobie, że pobierane było tutaj myto, czyli opłata za przejście. Oczywiście wyobraźni widzę przechodzące z rąk do rąk gdańskie dukaty, dlatego ten akurat *Mostelles* swą barwą przypomina miedzianą lub złotą monetę. Z kolei inspirację do symetrycznego rysunku zaczerpnęłam oczywiście z nazwy mostu, która pochodzi od mat i rogoży wyplatanych z okolicznych trzciny i pałek wodnych, a służących do przykrywania towarów na statku. Rogoża, mata ma właśnie taki kolor i fakturę.

MATERIA – Ziemia
– RAL 7044 – szary jedwabny, szarobeżowy, szarawy brąz.

Tak jak we wszystkich omówionych tutaj *Mostellesach*, elementem Czwórnicy „Ziemia” jest dla mnie rzeka, jej koloryt, ale także materiał, z którego *Mostelles* został wykonany, czyli żywica poliestrowa. Żywica jest twarda, mocna i trwała – dobrze oddaje ideę istniejących od kilkuset lat podpór nieistniejącego mostu, które przetrwały napór rzeki i czasu.

MOSTELLES ROGOŹNIKÓW:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,55m, wys. 0,45m

9. Mostelles KROWI

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem Mostellesu Krowiego.

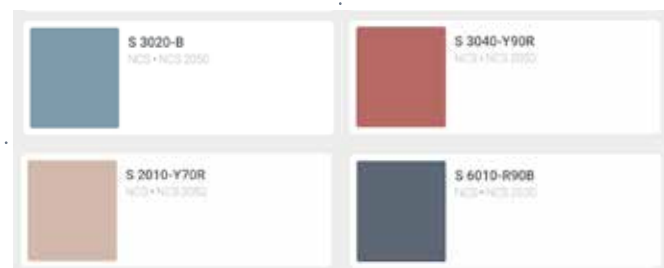
MOSTODOME KROWI:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,65m,
wys. 0,55m

PRZESŁANIE – Istoty boskie
– RAL 5024 – błękit nieba, pastelowy niebieski.

Tę barwę nadaję „Istotom boskim” ze względu na lekkość i jakość otaczających budynków, ich różnorodność, piękno i harmonię. Błękit jest również kojarzony z ideą opiekuńczości, a poczucie zaopiekowania, bezpieczeństwa jest tu obecne, prawdopodobnie dzięki bliskiemu sąsiedztwu siedziby głównego konserwatora miasta, dbającego o charakter tego miejsca. Zestawienie błękitu z beżem bezwiednie przypomina mi o wizji błękitnego wakacyjnego morza – może ze względu na bezpośrednie stąd połączenia tramwajowe z gdańskimi plażami wzdłuż miasta.

Cecha, oparta na złotym środku Arystotelesa, która tutaj do mnie przemawia, to **Wyważenie, Odpowiedniość w rzeczach wielkich i małych** – cnota będąca następstwem wyboru pomiędzy „Małodusznością i małostkowością” a „Prostackwem i wulgarnością”, oparta na wyobrażeniu życia prostolinijnego, pełnego, sielankowego, wynikającego z kontaktu z przyrodą, czerpania radości z prostych czynności, odpowiedzialności oraz satysfakcji z wykonywania obowiązków dnia powszedniego, które utożsamiam z życiem pasterzy i ich zaopiekowanymi, spokojnymi krowami dającymi codziennie mleko.

Czwórnia w metodzie doboru barw

Most KROWI

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 1001 – ugię francuski, piaskowy, beżowy, szamotowa cegła.

Most Krowi był częścią szlaku do wypasu bydła, a mosty z niego widoczne mają odmienną funkcję: Most Zielony w ramach Traktu Królewskiego niegdyś witał możnowładców, teraz zaś turystów, natomiast most na Podwalu Przedmiejskim służy miejskiej komunikacji wraz z liniami tramwajowymi wesoło przewożącymi turystów i mieszkańców na plaże: Stogi i Jelitkowo. Oprócz przypomnienia o piaszczystych plażach, ugię nawiązuje do barwy niegdyś drewnianego mostu zwodzonego zamykanego na noc i do strzegących wejścia na niego rzeźb lwów gdańskich.

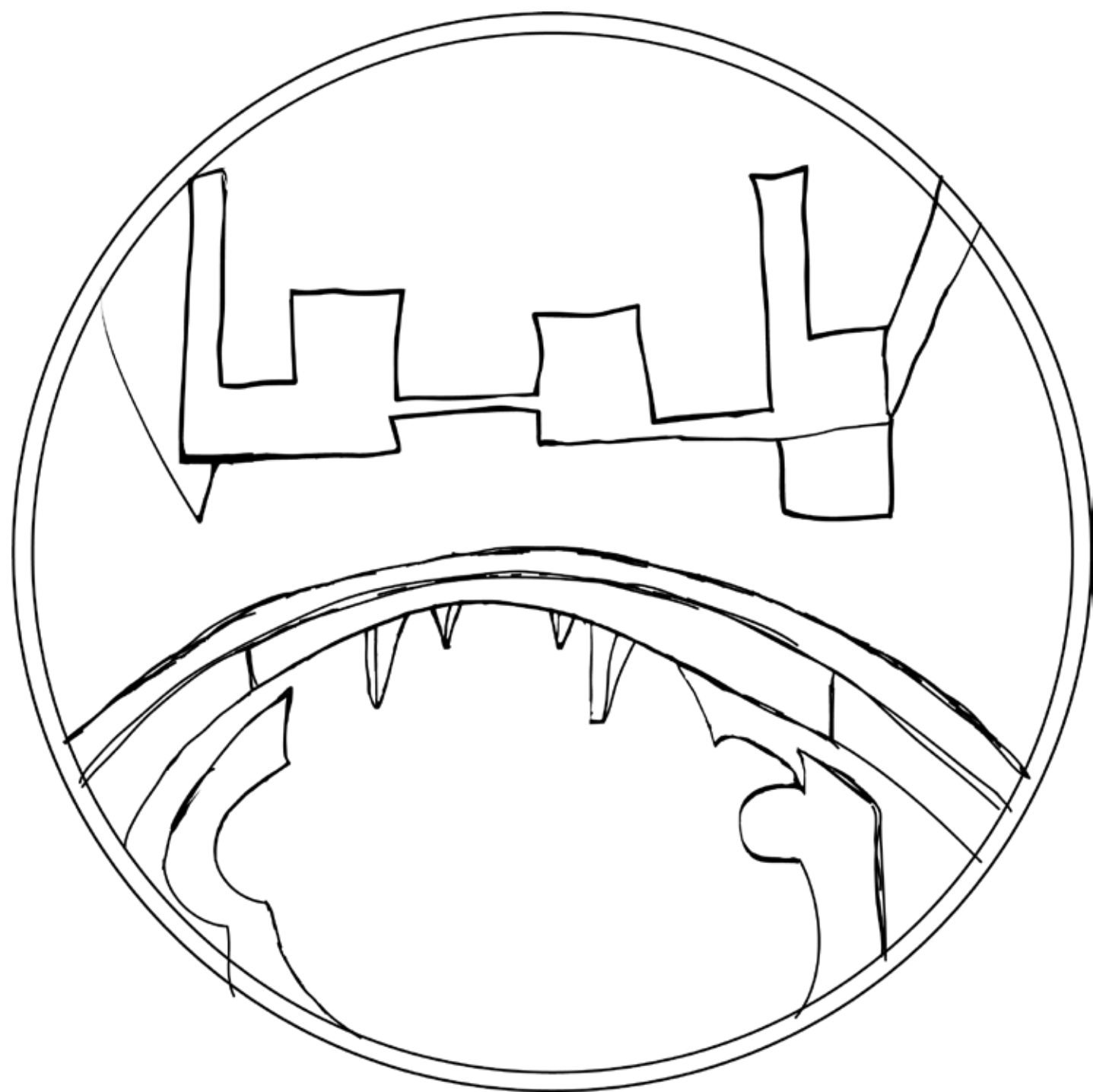
FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 8029 – rdzawy, okopcona terracotta, metaliczny mat, perłowy brąz.

Obecność starej okopconej czerwonej cegły w otoczeniu jest widoczna. Wszystkie trzy mosty – ten, na którym stoimy, oraz dwa z niego widoczne – niestety nie nawiązują w niczym do tego otoczenia. Zostały odbudowane po II wojnie światowej z betonu i metalu, oczywiście naprędce, i nigdy nie doczekały się rewitalizacji, dlatego tak silnie nawiązuję do koloru rdzawego jako poważnego sygnału do ich konserwacyjnej renowacji.

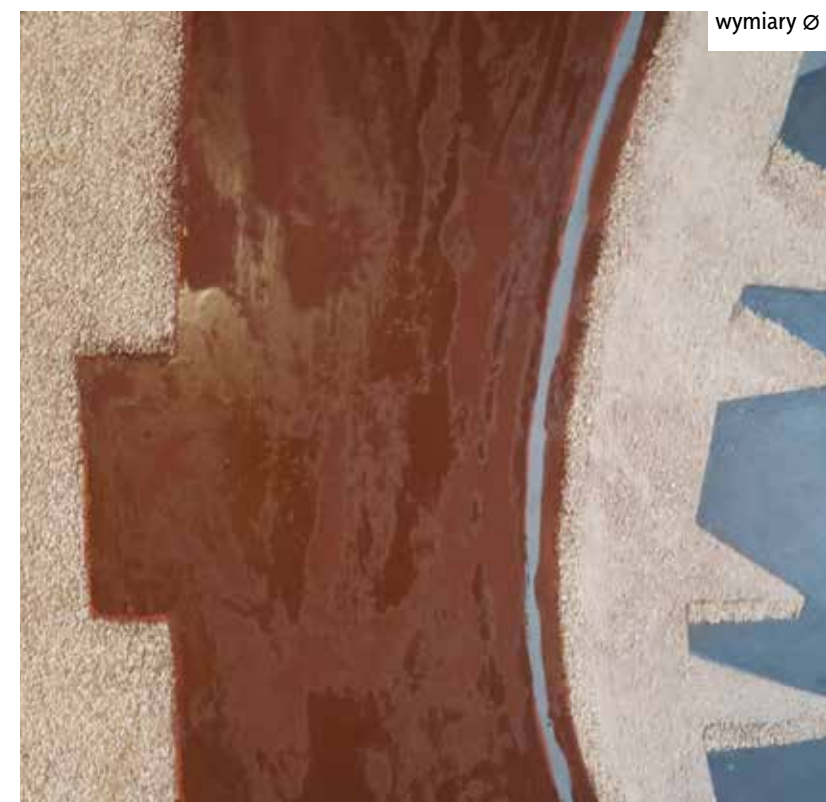
MATERIA – Ziemia
– RAL 5013 – niebieski kobaltowy, granatowy.

Wybrałam tę barwę jako element **Czwórni „Ziemia”** ze względu na to, że jest odmianą niebieskiego, koloru dającego poczucie bezpieczeństwa, jeszcze do niedawna używanego w marketingu jako symbolu stabilnej i godnej zaufania firmy. Most stoi niejako na uboczu, sprawia wrażenie nieco zapomnianego, ale jednak – jak rezerwowy zawodnik – daje gwarancję, że gdyby coś się stało z innymi mostami, zawsze można z niego skorzystać: przejść lub przejechać na drugą stronę. Stanowi alternatywę dla zatłoczonego prestiżowego Zielonego Mostu, ponadto pozwala przejść do nowo powstających osiedli na Wyspie Spichrzów.

MOSTELLES KROWI:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,65m, wys. 0,55m

10. Mostelles POPIELNY

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Popielnego.

MOSTELLES POPIELNY
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,65m,
wys. 0,55m

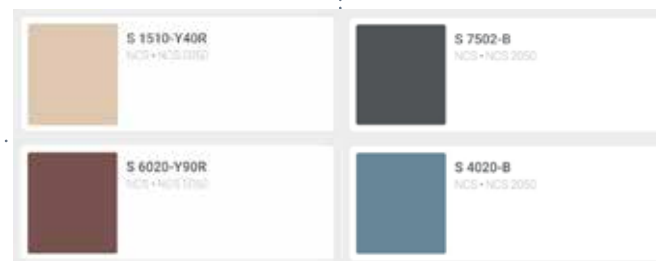

PRZESŁANIE, ZNACZENIE – Istoty boskie
– RAL 1001 – ugier francuski, beżowy, szamotowa cegła.

Przebywając w tym miejscu, ma się poczucie niemal namacalnego obcowania z wartościami symbolicznymi w postaci uczucia tolerancji i umiejętności adaptacji – zdolności współżycia dwóch odrębnych światów. Z mostu rozpościera się widok na sterylne czyste deweloperskie osiedla, zaś z drugiej strony na góry piasku (na *Mosstelesie* w postaci kruszonej jasnej cegły – faktury piasku), służące do zasypywania terenów podmokłych, i na ostatnie już, nieliczne ruiny. Pozostałości dawnych budowli pomiędzy nowoczesnymi budynkami zaznaczyłam na *Mostellesie* pokruszoną grubiej cegłą szamotową – i tak jak jeszcze niedawno obiekty te raczej straszyły, teraz rozczulają i wzbudzają moją sympatię.

Dodatkowym miłym zaskoczeniem – z czego mało kto zdaje sobie sprawę – jest to, że Most Popielny to nadal most zwodzony, lecz obecnie na stałe otwarty dla ludzi chcących przejść lub przejechać na drugą stronę rzeki, z miejscami specjalnie zaprojektowanymi dla wędkarzy, często tutaj przebywającymi, stąd złoty środek Arystotelesa związany z tym miejscem to **Życzliwość**, **Uprzejmość** – cechy, które nasuwają mi się w tej sytuacji jako odzwierciedlające stan organizacji społecznej z idealnym dystansem pomiędzy „Służalczością” a „Kłótnością”. Co ciekawe, użyty tu kolor beżowy dla wyrażenia elementu „Istot boskich” Heideggerowskiej Czwórni ma pewne szczególne znaczenie w dyplomacji: wyraża chęć dogadania się, osiągnięcia kompromisu.

Czwórnia w metodzie doboru barw

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 8002 – brązowy, siena palona.

Znamienne jest to, że most wiódł niegdyś do niezachowanego obecnie Dworu Popielnego, terenu magazynowego, a miejsce obecnie nabrało zupełnie innej funkcji. Teraz to jest ważny element nowego ciągu komunikacyjnego, usytuowany przy pięknym kompleksie rekreacyjnym na wodzie, dostępnym dla każdego. W miejscach oznaczonym na *Mostellesie* brązem pokazuję początek turystycznego szlaku wodnego, wraz z przystanią dla kajaków i rowerów wodnych, a z drugiej strony mostu – osiedle nowych budynków mieszkalnych. To punkt startu dwóch szlaków wodnych, otwierający pasmo wolnych wyborów – od początku Starej Motławy (Mottlau oznacza „źródło”), aż ku „morzu możliwości” – Bałtykowi.

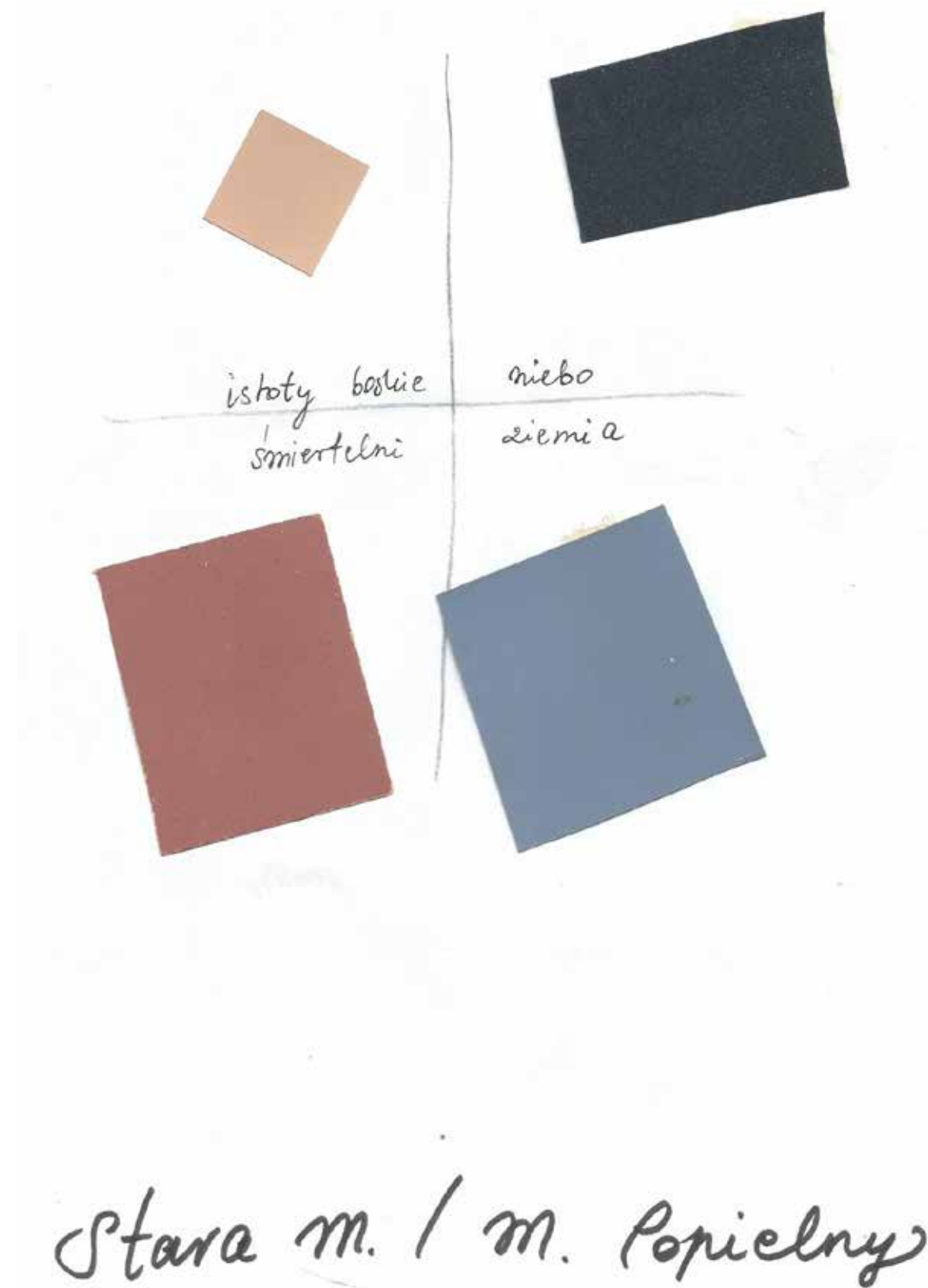
FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 7024 – szary grafitowy.

Granatowe kontury ukazanych na *Mostellesie* zabudowań zwracają uwagę na formę zaplanowanej przestrzeni. Nowo powstałe olbrzymie budynki na Wyspie Spichrzów oraz przystań wodna nawzajem się neutralizują wizualnie i społecznie. Bardzo harmonijny zestaw sprawia, że miejsce to ma w moim odczuciu wielkie pokłady spokoju i równowagi.

MATERIA – Ziemia
– RAL 5014 – błękitnoszary, niebieski gołębi.

Postanowiłam jako kolor rzeki wprowadzić barwę niebieską, kolor nieba, ponieważ z tego mostu roztacza się niebywała perspektywa – widok w niektórych kierunkach jest niezwykle daleki i nieuchronnie przywołuje na myśl nieskończoność nieboskłonu.

Most POPIELNY

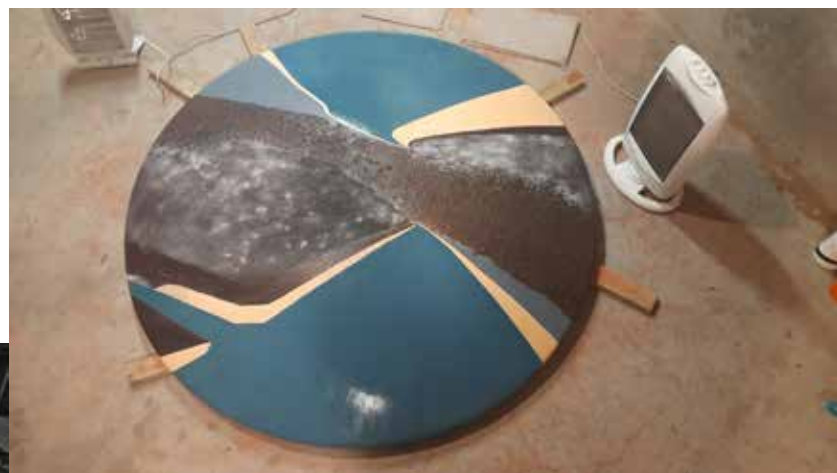
Stara m. / m. Popielny

MOSTELLES POPIELNY
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,65m, wys. 0,55m

11. Mostelles TORUŃSKI

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem *Mostellesu* Toruńskiego.

MOSTELLES TORUŃSKI
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,55m,
wys. 0,45m

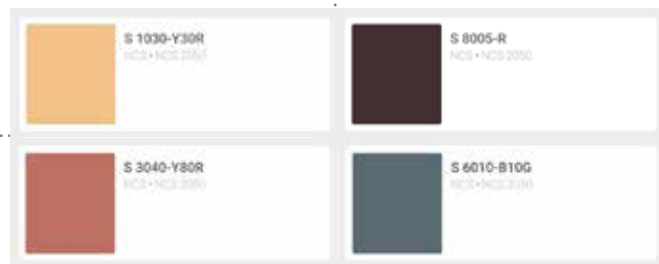

PRZESŁANIE, ZNACZENIE – Istoty boskie
– RAL 1034 – jasnożółty, ugięty żółty.

Okolice Mostu Toruńskiego przegradza się dynamicznie z niedawnej szaroburej, okrytej złą sławą rzeczywistości Dolnego Miasta w miejsce tryskające pozytywną energią – pełne hipsterskich lokali, wielkich mieszkań wstarychkamienicachzapewniającychwygodęidostępdoświatłaorazwotaczającej przyrodzie wspaniałych przestrzeni na pikniki, zachęcających do uprawiania sportów i spotkań z przyjaciółmi na świeżym powietrzu. Właśnie w tym miejscu, na brzegach Nowej Motławy mogłaby zaistnieć przestrzeń zagospodarowana na wzór warszawskich nadwiślanych bulwarów. Sielankowy pejzaż oraz nowoczesne zabudowania po jednej stronie rzeki, a po drugiej piękne, pałacowe wręcz kamienice przywodzą też na myśl warszawską dzielnicę Praga z jej zachowaną oryginalną przedwojenną architekturą.

Widok ten wprowadza w nastrój wakacyjny, przywołuje wizję beztrudnych chwil szczęścia na słonecznej plaży... Cóż, pozostaje tylko mieć **Cierpliwość, łagodne usposobienie** – jako złoty środek Arystotelesowski w sferze uczucia lub działania, równoważący dwie skrajne cechy: „Brak ducha” i „Irytację” – by zacząć cieszyć się po rewitalizacji tej dzielnicy – dolnomiejską atmosferą luzu, natury i popkultury.

Czwórnica w metodzie doboru barw

Most TORUŃSKI

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 2001 – cynober, pomarańczowy, jasna cegła, jasny brąz.

Po zachodniej stronie brzegu Nowej Motławy nowe budynki utrzymane w wesołym odcieniu pomarańczy zestawiają się z głównym walorem tego miejsca w postaci unikatowej wodnej infrastruktury rekreacyjnej: olbrzymich szalupach, kajakach, łódkach. Gigantyczne budowle – zarówno stare, jak i nowe – świetnie się dopełniają i przyjemnie kontrastują z błękitem rzeki, niekiedy przy tym mając swoje zabawne malerki odpowiedniki – przepływające pomarańczowe kajaki.

FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 8017 – brązowy, ciemny brąz, umbra naturalna.

Nowe budynki wyrastające na Wyspie Spichrzów kształtami i kolorem wprost nawiązują do dawnych spichlerzy. Powojennym mieszkańcom Gdańska aż trudno uwierzyć, że ciemnoceglane, okopcone ruiny, które do niedawna jeszcze straszyły niemal w samym centrum miasta, były pozostałościami po tak imponujących budowlach. Brunatny kolor nawiązuje też do placu budowy w rejonie starej stacji kolejowej Gdańsk Południe ze względu na zasypywane rzeki i tereny bagienne, na których wzniesione jest to miasto. Kolor brązowy ma tutaj odniesienie również do koloru mokrych kłód drewna, ponieważ z tego materiału zbudowany był kiedyś ten most, którego zwodzona konstrukcja pozwalała na przepływ wielkich statków z Torunia. Kluczowy szlak wodny w poważnym handlu z Polską – tak ówczesny Gdańsk postrzegał ten niepozorny dziś most.

MATERIA – Ziemia
– RAL 5009 – niebieski atlantycki, lazurowy, ciemny cyjan.

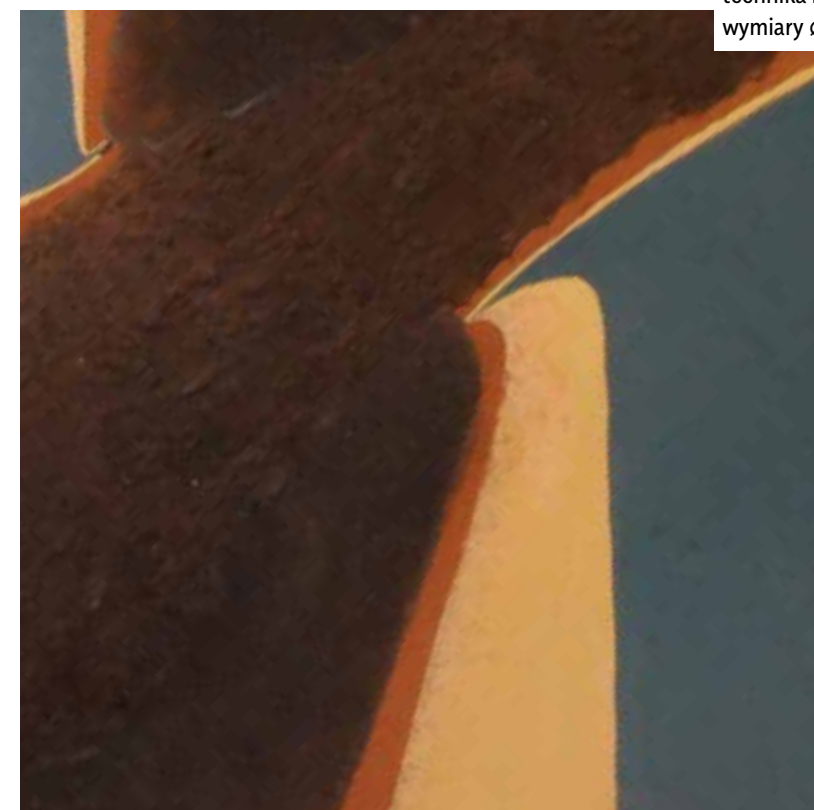
Niebieski – jak bezkresne niebo. Z tego mostu rozpościera się niebywała perspektywa, widok jest obszerny, dojmujący, a jego wielką dominantę stanowi nieboskłon. Rozedrgane kształty budynków pojawiające się gdziegdzie w refleksach na tafli wody nie są w stanie zdominować odbijającego się w niej nieba. Cyjan nie ma tu też konkurencji w postaci jakichś przyciągających wzrok spektakularnych zabytków. Esencją tego miejsca jest spokój, poczucie bezpieczeństwa – i właśnie kolor niebieski.

Nowa m. / m. Toruński

MOSTELLES TORUŃSKI
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,55m, wys. 0,45m

12. Mostelles KAMIENNA GRODZA / ŚLUZA

Dokumentacja fotograficzna pracy nad materiałem, kolorem i wykończeniem Mostellesu Kamiennej Grodzy.

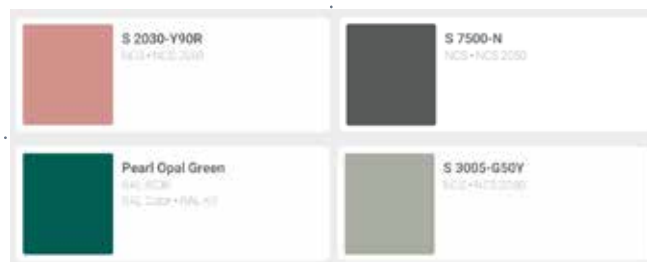
MOSTELLES ŚLUZA
/ KAMIENNA GRODZA:
technika mieszana,
wymiary \varnothing 1,55m, wys. 0,45m

PRZESŁANIE, ZNACZENIE – Istoty boskie
– RAL 3014 – róż pudrowa, antyczny różowy, różany pastelowy.

Róż uosabia tutaj delikatność, pobudza zmysły i naszą otwartość na piękno: kontakt z naturą, sensoryczne doznania delikatnej przyrody, pewnej naturalności. Nasz wzrok śledzi każdy zakątek brzegów opływu Motławy, wyszukując gniazda łabędzi, kaczek, nory lisów i zapory bobrów. Wdychamy zapach skoszonej trawy, oglądamy lilie wodne, grządziele, zachwycamy się śpiewem ptaków. Jesteśmy uważni pod wpływem widoku, który pobudza wszystkie nasze zmysły.

Złotym środkiem Arystotelesa to jest dla mnie tutaj: **Umiarkowanie, Powściągliwość** – jako balans pomiędzy „Niewrażliwością i nieczułością” a „Pobłażaniem sobie, rozwiązłością, wyuzdaniem, brakiem samokontroli”. Nabycie umiejętności kontrolowania poziomu wody wymaga ogromnej samodyscypliny i wstrzemięźliwości. Dopiero wtedy możliwe jest osiągnięcie niezwyklej wiedzy, której unocznieniem jest inżynieria śluzy: jej wrota zamykają się automatycznie, gdy jest nadmiar wody, i otwierają, gdy występuje jej niedobór.

Czwórnica w metodzie doboru barw

Most KAMIENNA GRODZA / ŚLUZA

FUNKCJA – Śmiertelni
– RAL 6036 – zielony szmaragdowy, emeraldowy.

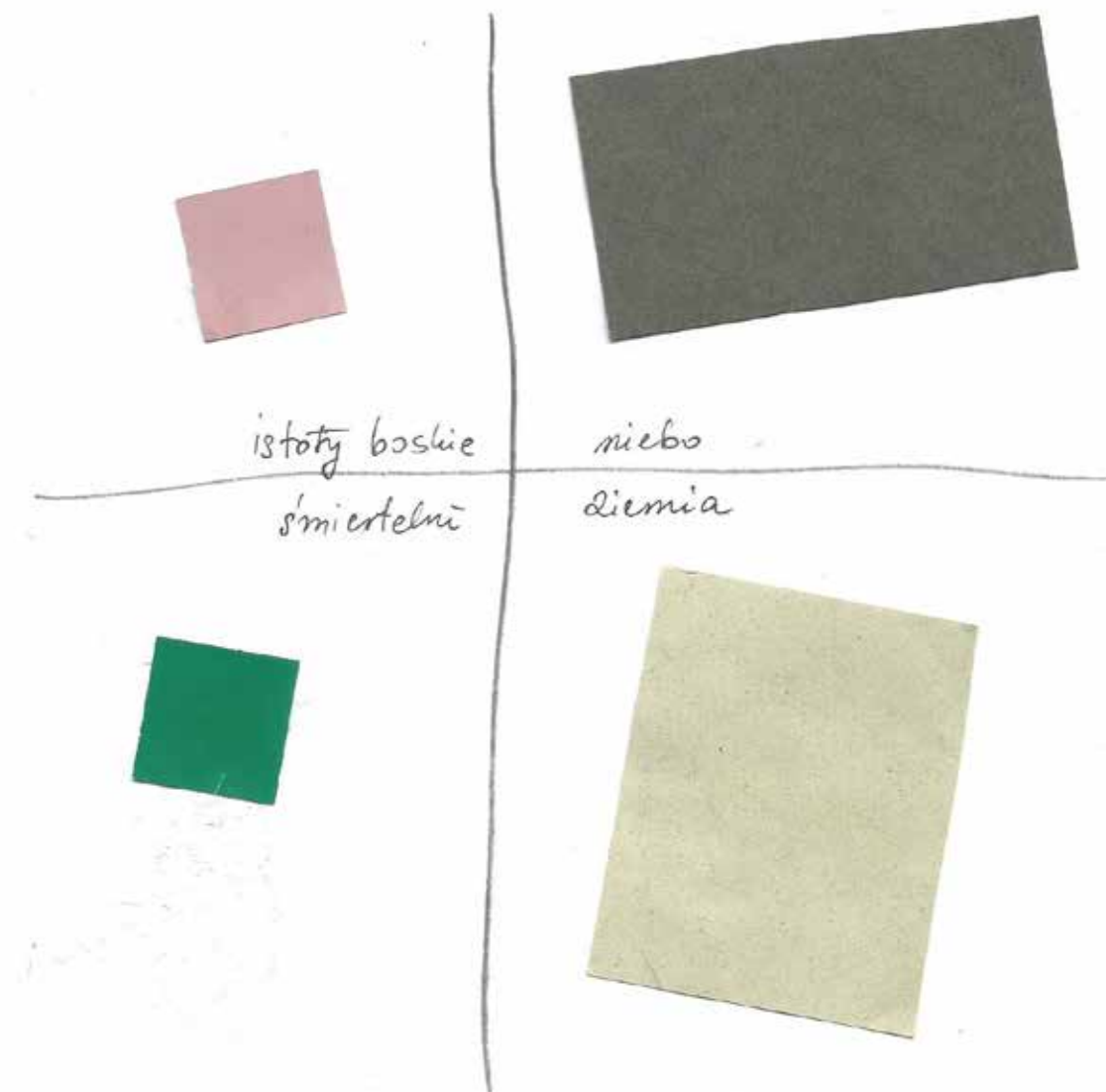
W tej barwie są wrota śluzy. Obiekt, który jawi się nam w tym miejscu, to wspaniała realizacja potęgi ludzkiej myśli. Konstrukcja według projektu ówczynie tutaj mieszkających holenderskich inżynierów jest przykładem niezwyklej i jednocześnie pięknej kooperacji człowieka z naturą. Maszyneria i architektura śluzy kamiennej chronią nas i odgradzają od potencjalnych katastrof: żywiołów, powodzi, a także od wojny – napaści wroga, czyli od tego, na co musieli być przygotowani dawni mieszkańcy miasta.

FORMA, OTOCZENIE – Niebo
– RAL 7022 – grafitowy czarny, umbra naturalna.

Ciemna barwa zastępuje to, czego tutaj nie widzimy – budynki i zabudowania. Natura wchłonęła rzekę i otoczyła ją bezpieczną czernią. Ten kolor ma nam również przypominać o zmienności losu i zależności od kapryśności pogody, o konieczności pogodzenia się z żałobą i byciem przygotowanym na czas wojny, powodzi czy suszy.

MATERIA – Ziemia
– RAL 7032 – szarozielony, opalizujący zielony, kamienisty szary.

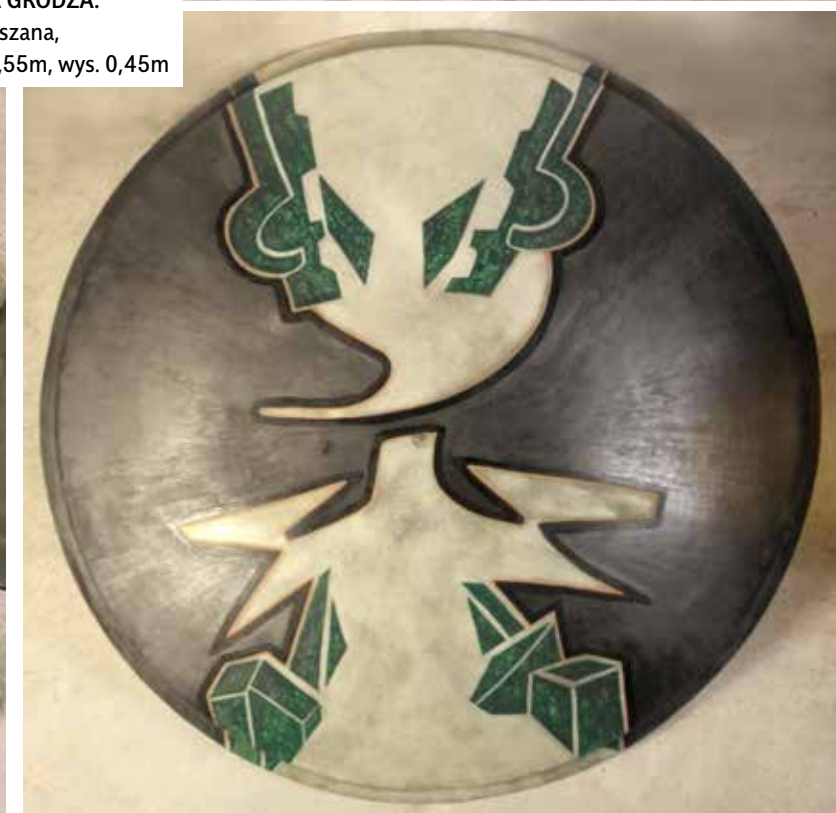
Zieleń z odcieniem szarości to kolor pięknej przyrody, jak mchy, porastającej fortyfikacje i system inżynierski zbudowany przez menonitów w XV wieku. To także barwa rzęsy na wodzie, trawy na bastionach, szuwarów, żab, koników polnych i chmary komarów, dlatego tutaj w *Mostellesie*, użyłam go jako kolor rzeki.

Grodz
Nowa m. / m. Śluza Kamienna

MOSTELLES ŚLUZA / KAMIENNA GRODZA: technika mieszana, wymiary \varnothing 1,55m, wys. 0,45m

Czwórnia w metodzie doboru barw
w mojej *Identyfikacji artystycznej mostów*
jest pokazana na przykładzie wykonanych
12 *Mostellesów* dla 12 wybranych mostów w Gdańsku.

Opracowanie graficzne: Monika Jenowein-Patyczek i Edyta Majewska-Rosińska
Redakcja: Jacek Foromański

Gdańsk, styczeń 2023

